

KYMI-YHTYMÄ

HENKILÖKUNNAN
JULKAISU

- 1 Vuorineuvos K. E. Ekholmin joulu- ja uudenvuoden tervehdys
- 2 Lääninrovasti Erkki Pulkkinen: Joulun ilosanoma
- 3 Konttoripäällikkö L. Räihä 50-vuotias
- 4 Presidentti-vierailu
- 6 Työturvallisuuspäivät
- 10 Kaasusuojeluharjoitus
- 12 Kaksi aloitteentekijää
- 14 Hitsaajien koulutus korjauspajoilla
- 15 Käytönvalvontaa oppimassa
- 16 Högfors Työtehon suurnäyttelyssä
- 18 Maanantai-ilta Högforsin seuratalossa
- 20 Vanha klubirakennus purettu
- 20 Kymenlaakson sosiaalipäälliköt koolla
- 21 Juhlakonsertteja
- 22 Voikan Urheilu-Veikot 40-vuotias
- 23 Juankosken Kuuhu 25-vuotias
- 24 Urheileva selluloosatehdas
- 24 Urheilukauden päättäjäiset
- 25 Pitkäaikaisesti palvelleita
- 26 Merkkipäiviä
- 32 Manan majoille
Toimituksen tuoliilta

Kirjoitusten ja kuvien lainaaminen ilman lupaa kielletty

TOIMITUS: VASTAAVA TOIMITTAJA: VEIKKO TALVI - TOIMITUSSIHTEERI: A. YLIKANGAS - KIRJAPAINO: KOUVOLAN KIRJA- JA KIVIP.

Tasavallan presidentti Urho Kekkonen tutustumassa Kymin höyrykeskuksen uuden kattilan automatiikkaan. Hänen takanaan vuorineuvos K. E. Ekholm ja yhtiön teknillinen johtaja Björn Sucksdorff.

Lehdessämme kerrotaan sanoin ja kuvin Tasavallan presidentin Urho Kekkosen vierailusta Kymintehtaalla marraskuussa. Tehdaskäynnin kohteina olivat Kymin selluloosatehdas, haihuttamo ja höyrykeskuksen uusi suurtehoakattila.

Työturvallisuudelle on annettu tavallista enemmän palstatilaa. Tähän ovat antaneet aiheen onnistuneet työturvallisuuspäivät sekä suurisuuntainen kaasusuojeluharjoitus.

Aloitetoiminnan alalta kuuluu silloin tällöin ilahduttavia uutisia. Tällä kertaa esittelemme kaksi 'keksijää', Kymin paperitehtaan kehysnaulaamon varastonhoitajan Yrjö Tähtisen ja etumies Martti Granathin Voikan rakennusosastolta sekä heidän palkitut aloitteensa. Ammattikasvatukseen liittyvää

kurssitoimintaa selostetaan jälleen kahdessa kirjoituksessa.

Högforsin tehdas on ollut mukana Työtehon suurnäyttelyssä esitellen nestekaasulieden ja keskulämmityskattiloiden ohella viimeiset uutuutensa, hakeenpolttimen ja Perfecta-pumpun. Näyttelypaviljonki veti runsaasti väkeä puoleensa.

Högforsilaisten piirissä on kaikenlainen harrastustoiminta aina ollut vireää. Keskuspaikkana on seuratalo, jossa lehtemme reporterit on käynyt tutustumassa erään maanantai-illan rientoihin.

Eräät musiikkijärjestöt ja urheiluseurat, joiden riveissä yhtiöläisiämme on paljon mukana, ovat täyttäneet merkkipäivänsä ja viettäneet tapahtumaa arvokkain juhlallisuuksin.

Hyvät yhtiöläiset

Riittämättömän kysynnän johdosta yhtiömme on ollut pakko rajoittaa päättymässä olevan vuoden aikana sanomalehtipaperin sekä Högforsin tehtaan tuotteiden valmistusta, mikä on aiheuttanut paljon huolta ja myös poikkeuksellisia järjestelyjä. Mutta jos katselemme tätä vuotta yhtiömme kannalta laajemmasta näkökulmasta ja vertaamme sitä maamme yleiseen taloudelliseen tilanteeseen, lienee meillä myös syytä tyytyväisyyteen, sillä asiamme olisivat voineet kehittyä huonompaankin suuntaan. Muilla tuotannonaloilla valmisteillamme on ollut kysyntää ja olemme voineet käyttää hyväksemme viime vuosien aikana tuotantolaitoksissa suorittamiemme uudistuksia.

Minulla on vakaa käsitys, että yhtiöläisemme tajuavat hyvin nykyisen tilanteen, suhtautuvat asioiden kulkuun järkevästi ja rauhallisesti ja tuntevat kukin kohdaltaan vastuuta. Luottavainen mieliala onkin säilynyt, ja se on arvokas ominaisuus vastaisen varalle.

Hyvät yhtiöläiset! Kiitän teitä tämän vuoden uurastuksestanne ja toivotan teille joulurauhaa sekä menestystä uudelle vuodelle. Lämmin joulu- ja uudenvuoden tervehdykseni myös eläkeläisvanhuksillemme.

Joulun ilosanoma

Matt. 1:18—25.

Joulu, meidän kaikkien, pienistä lapsista harmaahapsisiin vanhuksiin saakka, toivoma ja odottama juhla, saapuu jälleen luoksemme uskollisen ja rakastavan ystävän tavalla. Tehtaan koneitten jylinä ja kaikki muut arkiset askareet ja melu hiljenevät hetkiseksi. Kunpa voisimme nyt joulun saapuessa hiljentyä oikealla mielellä kuuntelemaan sen pyhää ja kallista sanomaa!

Vaikka joulun sanoma on lähes pari vuosituhatta vanha, niin on se kuitenkin aina joka joulu ja joulujen välilläkin uusi ja tuore. Se kertoo Jeesuksesta, joka syntyi tänne maailmaan köyhän nuoren parin esikoisena. Kuitenkin Hänen syntymisessään on jotakin ja paljonkin erilaista kuin kaikkien muiden syntymisessä. Uskontunnustuksessakin ilmaisemme sen sanoilla: "Minä uskon Jeesukseen Kristukseen..., joka sikisi Pyhästä Hengestä, syntyi neitsyt Mariasta." Jeesus tuli tänne maan päälle taivaasta. Hän on Jumalan Ainosyntynen Poika.

Mitä varten Jeesus tuli tänne? Joulun sanoma kertoo, että Hän tuli tänne tuomaan pelastusta synnistä. Sitä tarvitsi ja yhäkin tarvitsee Jumalan omaisuuskansa Israel. Sitä tarvitsevat kaikki kansat, Suomenkin kansa. Sitä tarvitset syntisenä sinäkin, tämän lukija, niin kuin minäkin.

Yllä merkityssä 3:nneen vuosikerran jouluevankeliumissa käytetään Jeesuksesta nimeä Immanuel, mikä merkitsee käännettynä: "Ju-

mala meidän kanssamme". Mitä tämä Vanhassa Testamentissa Jumalan Pojasta käytetty nimi lupaa, sen Jeesus-nimi, mikä merkitsee käännettynä Vapahtajaa, täyttää. Jeesuksessa on meillä itsessämme suurilla, kadotustuomion ansainneilla syntisillä Puolustaja ja Välimies Pyhän Jumalan istuimen edessä. Jeesus on rakentanut sillan kuilun yli, jonka synty on aiheuttanut Jumalan ja meidän välille. Vapahtajan kautta meillä on avattu tie taivaan kunniaan ja kirkkauteen, jonka tien synty on sulkenut.

Joulun suuri ilosanoma on siinä, että pelastus Jeesuksessa on tarjona kaikille, kaikkein huonoimmaksikin itsensä tuntevalle. Niinhän Jumala ilmoitti enkelinsä kautta: "Minä ilmoitan teille suuren ilon, joka on tuleva kaikelle kansalle." Ei voi sen tähden olla mitään ihanampaa eikä valtavampaa sanomaa kuin on sanoma Jeesuksen syntymisestä hukkuvalle ihmiskunnalle pelastukseksi.

Kyllä meillä on syytä ja kannattaa nöyryin ja kiittöisin mielin tänä suurena juhlena hiljentyä Vapahtajan seimen ääreen vastaanottamaan sydämeemme ja elämäämme Hänet, lahjojen lahjan, armon, autuuden ja ilon tuojan, Jeesuksen. Ei ole meillä ilman Jeesusta oikeata joulua.

Vapahtajan nimessä rauhallista ja siunattua joulua jokaiselle tämän lehden lukijalle ja jokaiseen kotiin.

Erkki Pulkkinen

Konttoripäällikkö L. Räihä 50-vuotias

Kymin Osakeyhtiön konttoripäällikkö, varatuomari Lars (Lasse) Richard Gabriel R ä i h ä täyttää joulukuun 22. päivänä 50 vuotta.

Konttoripäällikkö Räihä on syntynyt Huittisissa. Tultuaan v. 1927 ylioppilaaksi Tampereen suomalaisesta yhteiskoulusta hän ryhtyi opiskelemaan lakia, suoritti ylemmän oikeustutkinnon v. 1933 ja sai varatuomarin arvon v. 1935. Aluksi hän toimi ylimääräisenä esittelijänä Turun hovioikeudessa, mutta siirtyi v. 1937 pankkialalle tullen Helsingin Osakepankin prokuristiksi. Kaksi vuotta myöhemmin hänestä tuli säästöpankkitarkastuksen vanhempi säästöpankkien tarkastaja ja v. 1943 hänet nimitettiin johtajaksi valtiokonttoriin. V. 1946 varatuomari Räihä siirtyi yhtiömme palvelukseen lakiasiainosaston päälliköksi. V. 1950 hänet nimitettiin koko yhtiön konttoripäälliköksi.

Konttoripäällikkö Räihän monipuolinen perehtyneisyys rahataloudellisiin ja juridisiin kysymyksiin sekä hänen luontainen organisatiokykynsä ovat koituneet yhtiöllemme suureksi

hyödyksi hänen vaativissa tehtävissään yhtiömme johdossa.

Varsinaisen virkansa ohella konttoripäällikkö Räihä on joutunut hoitamaan useita tärkeitä luottamustehtäviä sekä yhtiömme piirissä että sen ulkopuolella. Niinpä hän on yhtiön eläkesäätiön ja virkailijain eläkekassan hallitusten puheenjohtaja. Lisäksi hän on ammattikoulun johtokunnan varapuheenjohtaja, keskinäisen vakuutusyhtiön Eläke-Varman hallintoneuvoston, Kotkan Kauppakamarin hallituksen sekä työvaliokunnan, Kymenlaakson Terveiden Turvayrityksen hallituksen ja Kuusankosken Säästöpankin hallituksen jäsen, Pohjoismaiden Yhdyspankin Kuusankosken konttorin valvoja ja toimi jäsenenä Kuusankosken yhteiskoulun rakennustoimikunnassa, joka hoiti uuden koulutalon rakennushankkeen. Hänen vapaa-ajan harrastuksistaan mainittakoon ennen kaikkea metsästys.

Henkilökuntalehtemme yhtyy kunnioittavimmin niihin onnitteluihin, joita konttoripäällikkö Räihä saa vastaanottaa merkkipäivänään.

Presidentti-vierailu

Yhtiön teknillinen johtaja Björn Sucksdorff selostamassa presidentti Kekkoselle selluloosan valmistusta Kymin selluloosatehtaan edustalle sijoitetun kaaviokuvan avulla. Presidentistä oikealle tehtaan teknillinen johtaja P. Lindqvist, presidentin vanhempi adjutantti, kenraalimajuri Ragnar R. Grönvall ja vuorineuvos K. E. Ekholm

Tasavallan presidentti Urho Kekkonen ja hänen puolisonsa rouva Sylvi Kekkonen vierailivat Pohjois-Kymenlaaksossa lauantaina ja sunnuntaina marraskuun 8—9 päivinä. Vierailukäynnin päätaphtumana oli presidenttiparin läsnäolo Maa-talousseurojen Keskusliiton 60-vuotisjuhlassa, joka pidettiin Kouvolan sivistys- ja urheilutalossa sunnuntaina. Lauantai oli sen sijaan kokonaan varattu Pohjois-Kymenlaakson esittelylle, ja Kouvolan ohella olivat kohteina Valkeala sekä Kuusankoski.

Presidentti Kekkonen seurueineen saapui Kuusankosken kauppalan-talon edustalle klo 18 aikaan. Hänen seurassaan nähtiin maaherra Artturi Ranta ja presidentin ensimmäinen adjutantti, kenraalimajuri Ragnar R. Grönvall. Ohjelman rasi-tavuuden takia rouva Kekkonen ei voinut olla mukana Kuusankosken kauppalan vastaanotolla enem-pää kuin tehdaskäynnilläkään.

Kauppalanvaltuuston istuntosaliin saavuttua esiteltiin presidentille kauppalanhallituksen jäsenet ja kauppalan johtavat virkamiehet. Tilaisuudessa oli läsnä myös vuori-neuvos K. E. Ekholm. Kauppalan-johtaja J. Mikkonen toivotti presi-dentin tervetulleeksi ja selosti ly-hyessä puheessaan Kuusankosken kunnan muodostumista ja kehitystä kauppalaksi. Puheessaan hän totesi, että yhteistoiminta toisaalta kun-nallisten elinten ja toisaalta yhtiön välillä on aina tapahtunut myön-teisessä ja rakentavassa hengessä. Kauppalanvaltuuston puheenjohtaja Lauri Lahtinen ojensi presidentille

nahkakansiin sidotun ja kauppalan vaakunalla koristetun Kuusankoski-kirjan. Keskustelun aikana presi-dentti osoitti suurta kiinnostusta Kuusankosken kauppalan asioita kohtaan.

Kauppalanvaltuuston presidentti Kekkonen saapui vuorineuvos K. E. Ekholmin seurassa Kymintehtaan tehdasalueelle Kymin selluloosatehtaan happotornin luo, jossa presi-denttiä olivat vastaanottamassa yhtiön teknillinen johtaja Björn

Sucksdorff ja selluloosatehtaan tek-nillinen johtaja P. Lindqvist. Ulko-salle oli sijoitettu selluloosan val-mistuksen eri vaiheita esittävä kaa-viokuva. Sen ääressä johtaja Sucks-dorff selosti presidentille puun muuttumisen valkaisuattomaksi selluloosaksi. Tämän jälkeen siir-ryttiin keittämön yläkertaan, jossa presidentti näki parhaillaan yhtä keittokattilaa täytettävän lastuilla sekä toisen juuri keitosta tyh-jennettynä. Matka jatkui hissillä

Tiukasta aikataulusta huolimatta Tasavallan presidentti ennätti keskustella monen työvuorossa olevan kanssa.

Ylläolevassa kuvassa presidentin puhekuppanina selluloosatehtaan pesuosaston hoitaja Gunnar Vahteristo

pohjakerrokseen. Täällä esiteltiin presidentille tyhjennys- ja haponkiertokoneistoa. Presidentti, joka ennestäinkin oli varsin hyvin perillä selluloosan valmistuksesta, ihmetteli massakyyppien suuruutta ja ihaili välikerroksessa keittokat-

tiloiden komeata rivistöä. Kiertokäynti jatkui pesuosastolle ja sieltä sihtiosaston kautta tehtaan eteisaulaan. Täällä johtaja Sucksdorff esiteli jälleen kaaviokuvan avulla selluloosan valkaisuun. Valkaisuosastoon tutustuttiin myös paikan päällä ja selluloosanäytteiden avulla esiteltiin presidentille selluloosan asteittainen muuttuminen harmaasta hohdavan valkoiseksi. Tämän jälkeen tarkasteltiin laboratoriossa selluloosanäytteitä ja tutustuttiin käytönvalvontaan.

Selluloosatehtaasta matka jatkui haihduttamoon, jossa höyryosaston päällikkö B. Zimmermann oli korkeasta vierasta vastassa. Haiduttamon hoitotasolla todettiin, miten vastavirtaperiaatteen avulla 12-prosenttinen sulfiittijäteliemi väkevöityy 55-prosenttiseksi polttoaineksi. Tehdaskäynnin viimeisessä kohteessa Kymin höyrykeskuksessa presidentti sai omin silmin nähdä tämän polttoaineen palavan uuden suurteho kattilan tulipesässä. Johtaja Sucksdorff selosti automaattisesti toimivan kattilan erikoisuuksia. Vaikka aikaa kiertokäyntiin oli käytettävissä rajoitetusti, ei ohjelmaa tarvinnut miltään kohdin supistaa. Presidentti oli erittäin kiinnostunut näkemästään ja kuulemastaan.

Presidentti ja rouva Kekkonen sekä presidentin vanhempi adjutantti, kenraalimajuri Ragnar R. Grönvall olivat koko lauantai-illan yhtiön vieraina ja yöpyivät johtokunnan huvilassa. Vuorineuvos ja rouva Ekholmin presidenttiparin kunniaksi yhtiön puolesta tarjoamilla illallisilla olivat myös läsnä maaherra Artturi Ranta, kauppalanvaltuuston puheenjohtaja Lauri Lahtinen, kauppalanjohtaja J. Mikkonen, teknillinen johtaja Björn Sucksdorff, isännöitsijä Curt Cedercreutz ja konttoripäällikkö L. Räihä, kaikki rouvineen.

Haihduttamossa joutui presidentin haastateltavaksi haihduttamon hoitaja Markku Ahola

Presidentti on saanut omien silmälasiansa lisäksi myös tummat suojalasit ja tarkkailee jäteliemen palamista uudessa kattilassa

keimpiakin odotuksia. Hän huomautti, että tapaturmien torjuntatyö on tehtävä, jonka suorittaminen kuuluu meille jokaiselle. Se on jokaisen työssä olevan yksityisen henkilön työhön oleellisesti kuuluva tärkeä osasuoritus. Omaksumalla tämän asenteen voimme jokainen omalta kohdaltamme suorittaa menestyksellistä torjuntatyötä.

Kuusankosken tehtaitten tapaturmatilastot viimeksi kuluneiden viiden vuoden ajalta osoittavat, että viisi työtovereistamme on menettänyt henkensä ja 81 saanut pysyvän ruumiinvamman, näistä seitse-

män menettänyt yli puolet työkyvystään. Vuosittain on keskimäärin n. 400 työntekijää ollut poissa työstä kolmesta päivästä aina useaan kuukauteen työssä sattuneen tapaturman johdosta.

Puhuja jatkoi: "Jokainen meistä olisi saattanut olla yksi heistä. Jokainen meistä voi millä hetkellä hyvänsä joutua saman kohtalokkaan tapahtuman eteen kuin edellä mainitut työtoverimme. Luulo, että tapaturma ei satu minun kohdalleni, on ehdottomasti hyljättävä. Sen sijaan tieto siitä, että teemme työmme aina oikealla tavalla ja oi-

Työturvallisuuspäivät

Kuusankosken tehtailla pidettiin työturvallisuuspäivät marraskuun 11—14 päivien välisenä aikana. Tehtaitten turvallisuusjohto oli laatinut ohjelman yhteistyössä Teollisuus-Tapaturman kanssa. Työturvallisuuden uutena valistusmuotona kokeiltiin tällä kertaa erityisten työpaikkatilaisuuksien järjestämistä. Niitä pidettiin yhdeksällä osastolla ja niihin osallistuneiden lukumäärä nousi 800:aan, mitä on pidettävä erittäin hyvänä tuloksena. Ohjelma oli laadittu lyhyeksi, mutta samalla iskeväksi ja havainnolliseksi, joten jokainen mukana ollut sai varmasti uusia herätteitä ja viiheitä. Lisäksi kuului päivien ohjelmaan kaksi turvallisuustoimikuntien kokousta, työturvallisuuspäivänsäilytely, jossa esiteltiin henkilökohtaisia suojavälineitä, sekä työturvallisuusaiheisia elokuvateattereissa. Päivistä saadut kokemukset olivat erittäin myönteisiä ja kehoittavat jatkamaan samaan suuntaan.

Työpaikkatilaisuudet

Alkajaisiksi sosiaalipäällikkö Ake Launikari toivotti osanottajat tervetulleiksi ja lausui ilonsa siitä, että yleisömenestys vastasi roh-

Työpaikkojen turvallisuustilaisuudet oli kansoitettu viimeistä sijaa myöten. Kuvamme Kymin paperitehtaan (yllä) ja klooritehtaan tilaisuuksista

Voikan keskusruokalassa
seurataan silmä kovana
työturvallisuuselokuvaa

keassa hengessä, noudatamme ehdottomasti annettuja työ- ja turvallisuusohjeita ja käytämme henkilökohtaisia suojavälineitä, antaa todellisen turvallisuuden tunteen työpaikalle ja oikean pohjan tapaturmien torjuntatyölle”.

Tämän jälkeen Teollisuus-Tapaturman tarkastaja dipl.ins. Olavi Saarinen esitti jokaiselle työntekijälle tarkoitettua turvallisuustietoutta mainiten ytimekkäässä puheenvuorossaan seuraavaa:

Työtapaturmat muodostavat varsinakin kaikkeen nykyaikaiseen, koneellisiin apuvälinein tapahtuvaan teolliseen työhön liittyvän epäkohdan, josta koituvien ikävyyksien määrää on vaikea laskea ja kouraantuntuvasti osoittaa. Tiedämme tosin tilastojen perusteella, että meidänkin pienessä maassamme sattuu vuosittain noin 110.000 sellaista työtapaturmaa, jotka ilmoitetaan vakuutuslaitoksille ja joihin eivät yleensä sisälly aivan pienet vahingoittumiset. Tiedämme myös, että noin 300 näistä vahingoista päättyy joka vuosi ihmishengen menetykseen ja 1.000—1.200 pysyvään invaliditeettiin. Mutta miten paljon inhimillistä kärsimystä, kipua ja surua, puutetta ja huolta sekä tulevaisuudensuunnitelmien romahtamista näiden tilastolukujen taakse kätkeytyy, sitä emme voi laskea emmekä mitata.

Kokonaan emme voi työtapaturmista koskaan päästä niin kauan kuin teemme työtä, mutta varmasti voimme saada niiden lukumäärän huomattavastikin tähänastista vähäisemmäksi, jos vain kaikki tehtailla työskentelevät myötävaikuttavat tässä kaikille yhteisessä asiassa.

Kuten kaikki tietänne, on täällä jokaisella tehtaalla ja työosastolla oma turvallisuustoimikuntansa, jos-

sa teknillisen johdon, työnjohdon ja työntekijäin edustajat yhteisesti pohtivat toimenpiteitä työturvallisuuden edelleen kehittämiseksi. Mutta tarkoituksena ei suinkaan ole, että tapaturmien ehkäisytoiminta rajoittuisi vain näiden toimikuntien määräajoin tapahtuvaan neuvonpitoon. Kun työtapaturmat aiheutuvat mitä moninaiimmista syistä ja usein sattuvat normaalista poikkeavissa työtilanteissa, vaaditaan vaaranmahdollisuuksien havaitsemiseen jatkuvaa valppautta. Turvallisuustoimikunnat yksinään eivät voi saada ihmisiä aikaan. Pyrkimyksenä onkin, että kaikki tehdas- ja työosastoilla toimivat avoimin silmin katselisivat työympäristöä ja olosuhteita siellä sekä todetessaan epäkohtia puhuisivat niistä joko työnjohtajalle tai osaston turvallisuusmiehelle. Vain siten saadaan piilevät vaaranmahdollisuudet ajoissa ilmi ja tarvittavat turvallisuustoimenpiteet pohdinnan alaisiksi.

Mutta kaikkien myötävaikutusta tarvitaan, jotta voisimme onnistua. Kovin paljon ei työturvallisuus kuitenkaan teiltä itsekultakin vaadi. Tarkoituksenani ei olekaan tyrkyttää teille tapaturmantorjuntaa jon-

kinlaisena aatteena, jonka tulisi täyttää ajatuksenne. Toivon ennen kaikkea vain, että jokainen toiminnassaan ja varsinkin silloin, kun erilaiset vaihtoehdot ovat mahdollisia, käyttäisi harkintaa ja tervettä järkeä. Kuvaannollisesti sanoen sen, joka aikoo heikolle jälle, olisi harkittava, olisiko sittenkin viisainta tehdä pieni kierros. Ja sen, joka aikoo livahtaa nosturissa riipuvan taakan alitse, olisi harkittava, ennättääkö hän pois alta, jos taakka sattuisi putoamaan. Ja hänen, joka esimerkiksi työmatkalla pyöräilee keskellä tietä tai sen vasenta laitaa, olisi harkittava mahdollisuuksiaan autoa vastaan yhteenajon sattuessa.

Turvallisuuspäivien 'sielu'
insinööri Olavi Saarinen
Teollisuus-Tapaturmasta

Erikoisesti haluaisin kokeneiden ammattimiesten sydämelle asettaa vastuun uusista, vasta-alkavista työntekijöistä. Olemmehan kaikki aikoinamme olleet aloitteilijoita ja tiedämme, ettei silloin mielellään tulla toisilta pyytämään neuvoa ja opastusta, vaan mieluummin yrittää omin päin ja valitettavan usein sillä seurauksella, että tapaturma sattuu. Jos itse ehkä olemmekin aikoinamme joutuneet tästä kärsimään, ei meillä silti ole mitään syytä antaa tässä suhteessa vahingon kiertää. Ylipäänsä meidän on yhdessä tehtävä työtä elääk-

Dipl.ins. Magnus Wangel ja rullamies Leo Kauhanen pohtivat viimeksi mainitulle sattuneen tapaturman syitä

semme. Meidän on myös syytä yhdessä pitää huolta siitä, että jokainen voisi päättää työpäivänsä ehkä väsyneenä, mutta tervein jäsenenä.

Varsin omakohtaisen sävyn antoi näille työpaikkatilaisuuksille jonkin omalla osastolla sattuneen työtapaturman selostus, jossa apuna käytettiin varta vasten piirrettyä rainakuvaa tai taululle tehtyä piirrosta. Selostajina toimivat klooritehtaalla dipl.ins. Stig Linderborg, Kymin korjauspajalla dipl.ins. L. Kaira, Kymin paperitehtaalla dipl.ins. Magnus Wangel, kuljetusosastolla dipl.ins. Olov Hixén, Voikan korjauspajalla ylimestari J. Voloti-

Karbiditehtaan työtapaturmaesimerkkiä selosti maisteri E. Kaartinen

nen, karbiditehtaalla maist. E. Kaartinen, Voikan paperitehtaalla ins. Erkki Kiviranta, Voikan rakennusosastolla rakennusmestari V. Lindén ja Voikan koskityömaalla dipl.ins. K. Rautiainen. Koska viimeksi mainitulla työmaalla ei ollut sattunut tapaturmia, selvitteli ins. Rautiainen tällaisiin työkohteisiin liittyviä tyypillisiä vaaratilanteita. Eräissä esimerkkitapauksissa asianomaiset tapaturman uhriksi joutuneet valaisivat asiaa omakohtaisella selostuksellaan.

Turvallisuustarkastaja P. Andersen kiinnitti puheenvuorossaan läsnäolijoiden huomion työmatkatapaturmiin, joita sattuu vuosittain n. 80. Puhuja luetteli useita esimerkkejä näistä tapaturmista todeten samalla, että lisääntyneen katuvalaistuksen samoin kuin parantuneiden tieolosuhteiden ansiosta on työmatkatapaturmien suhteen odotettavissa vähennystä. Toisaalta taasen yleisesti käyttöön tullut mopedi on jo aiheuttanut useita onnettomuuksia. On muistettava, että tieliikennemääräykset koskevat nykyisin kaikkia teillä liikkuvia.

Päättäjäisnumerona esitettiin työturvallisuusaiheinen elokuva. Hyvän ennakkovalmistelun ja keskitettyjen esitysten ansiosta koko ohjelman läpivieminen ei kestänyt kuin runsaan puoli tuntia.

Turvallisuustoimikuntien kokouksia

Turvallisuuspäivien aikana Kymin paperitehtaan ja Kymin selluloosatehtaan työturvallisuustoimikunnat pitivät yhteisen kokouksen ja Voikan puolella paperitehtaan

Kymin paperitehtaan ja puuhiomon sekä Kymin selluloosatehtaan työturvallisuustoimikunnat yhteisessä kokouksessaan

Turvallisuustarkastaja P. Andersen ja Kymin korjauspajan turvallisuustoimikunnan jäsen, hitsaaja Antti Tuominen tutkimassa suojavälinenäyttelyn erilaisia suojalasimalleja

ja selluloosatehtaan työturvallisuustoimikunnat kokoontuivat niin ikään vastaavanlaiseen neuvottelutilaisuuteen. Edellisessä toimi puheenjohtajana dipl.ins. Magnus Wangel ja jälkimmäisessä ins. V. Pirttilä. Molemmissa kokouksissa dipl.ins. Olavi Saarinen esitelmöi paperi- ja selluloosateollisuudessa viime aikoina sattuneista vaikeista tapaturmista mainiten valaisevassa esityksessään seuraavaa:

Puunjalostusteollisuus ja nimenomaan paperi- ja selluloosateollisuus ovat teknillisesti kehittyneimmät teollisuudenalat maassamme. Tämän teollisuuden piirissä on myös järjestelmällinen, vapaaehtoinen tapaturmantorjuntatyö saanut alkunsa ja sittemmin tehokkaaksi järjestelmäksi kehittyttyään otettu käyttöön muillakin teollisuudenaloilla. Niin ikään tapaturmantorjuntaa koskevan yleisen valistustyön alalla on puunjalostusteollisuus kulkenut kärjessä koettaen kehittää ja ottaa käyttöön uusia menetelmiä ja pyrkien siten herättämään kiinnostusta työturvallisuutta kohtaan kaikkien tehtailla työskentelevien keskuudessa.

Kun paperi- ja selluloosateollisuuttamme on viimeksi kuluneiden kymmenen vuoden aikana suuresti uudistettu ja laajennettu, on samalla myös työturvallisuuskäsitteet kohdat koetettu ottaa huolellisesti varteen. Tapaturmatilastoista voidaan todeta, että tuotantolukujen huomattavasta kasvusta huolimatta tapaturmaluvut eivät ole nousseet, vaan esimerkiksi täällä Kuusankosken tehtailla ne ovat osoittaneet ilahduttavalla tavalla alenevaa suuntaa.

Mutta tapaturmantorjuntatyö on laadultaan sellaista, ettei se tule koskaan valmiiksi. Ja varsinkin silloin, kun luulemme työssämme onnistuneemme hyvin ja jäämme odottelemaan yhä parempia tuloksia, juuri silloin on takaisku useinkin tulossa. Turvallisuustyö vaatii jatkuvaa valppautta, alituista tilanteen seuraamista sekä omalla tehtaalla että — mikäli mahdollista — myös muilla saman alan tehtailla. Jotta tapaturmantorjunta olisi järjestyksellistä ja tehokasta, sen tulee perustua kokemukseen, ts. siihen usein sangen murheelliseen aineistoon, minkä sattuneet tapaturmat muodostavat. Aivan viime aikoina on paperi- ja selluloosateollisuuden piirissä sattunut hätkähdyttävän lukuisasti ihmishengen menetykseen johtaneita työtapaturmia, mm. Pope-rullaaajassa, voimansiirtolaitteilla, selluloosan pesukattilassa, kuljettimilla, tavarantoimistokäsittelyssä ja raideliikenteessä. Puhuja selvitteli yksityiskohtaisesti näitä tapaturmia havainnollistaen esitystään rainakuvien avulla.

Esitelmöitsijä huomautti, etteivät nämä surulliset tapaturmat anna tietenkään mitään kuvaa selluloosa- ja paperiteollisuuden tapaturmatilanteesta sinänsä, mutta poimintoina lyhyehkön ajan sisällä sattuneiden onnettomuuksien joukosta ne järkyttävällä tavalla osoittavat, ettei tapaturmantorjunta tämänkään

pitkälle kehitetyn teollisuudenalan piirissä ole vielä valmiiksi hoidettu asia. Jatkuvasti tarvitaan lisää suojalaitteita. Myös työn ohjauksessa ja valvonnassa on vielä runsaasti tehostamisen varaa ja työntekijöiltä vaaditaan harkintaa ja valppautta, jotta onnettomuudet voitaisiin välttää. Erityisesti tavaransiirto ja kuljetus, tapahtuipa se kuljettimilla tai kuljetusvälineillä, on miltei aina luonteeltaan vaarallista ja vaatii turvallisuuskäsitteiden jatkuvaa ja tinkimätöntä huomioon ottamista.

Insinööri Saarisen valaisevan esitelmän johdosta virisi molemmissa työturvallisuustoimikuntien kokouksissa vilkas keskustelu. Vaikka hänen esimerkkinsä eivät sisältäneetkään yhtään tapausta Kuusankosken tehtailta, löydettiin luonnollisesti paljon yhtäläisyyksiä työtilanteissa. Osanottajat lausuiivat tyytyväisyytensä siitä, että he tällä tavoin olivat tulleet tietoisiksi sellaisista vaaran mahdollisuuksista, joita piilee myös meidän tehtailamme. Selostetut esimerkit kehoittavat työnjohtoa ja työntekijöitä tähänastista suurempaan varovaisuuteen ja valppauteen.

Työturvallisuustutkimus ja elokuvaesityksiä

Teollisuus-Tapaturman toimesta oli päivien ajaksi järjestetty Kymin korjauspajan ruokailuhuoneeseen ja Voikan keskusruokalaan työturvallisuustutkimus, jossa esiteltiin henkilökohtaisia suojavälineitä, kuten suojapukuja, kaasunaamareita, happilaitteita, suojalaseja, kasvusojuksia, suojakenkiä ja -kypäriä. Näyttelyaineisto herätti yleistä mielenkiintoa niin työnjohton kuin työntekijöiden keskuudessa.

Paikkakunnan elokuvateattereissa esitettiin kuuden ilmaisen elokuvanäytännön yhteydessä alkupaloina kolme turvallisuusaiheista elokuvaa. Näytännöissä oli katsojia runsaasti toistatuhatta henkeä.

Kaasusuoja- harjoitus

Kuten lehtemme syyskuun numerossa kerrottiin, on Kymintehtaalla, jossa joudutaan valmistamaan ja käyttämään vaarallisia myrkkyjä, tehostettu entisestään kaasuhälytysjärjestelmää. On otettu käyttöön uusia merkinantolaitteita, joiden avulla voidaan vaara-alueella ja sen lähistöllä oleville tiedottaa kaasuvaarasta mahdollisimman varhaisessa vaiheessa.

Koehälytysten avulla nämä uudet merkinantolaitteet on jo opittu tuntemaan ja erottamaan muista äänistä ja klooritehtaan taholta on annettu ohjeet, miten hälytyksen sattua tulee menetellä. Mutta näitäkään varotoimenpiteitä ei ole katsottu vielä riittäviksi, vaan lisäksi on tositilannetta jäljittelevällä kaasusuojausharjoituksella pyritty kokeilemaan uutta järjestelmää käytännössä ja samalla hankkimaan arvokasta kokemusta pahimman mahdollisuuden varalle. Tällainen harjoitus pidettiin perjantaina loka-kuun 24 päivänä Kuusankosken tehtaiden kemiallisen teollisuuden teknillisen johtajan Runar Örn-hjelmin johdolla.

Harjoitukseen osallistuivat klooritehtaan, paperitehtaan, selluloosatehtaan, korjauspajan ja pääkonttorin ks-ryhmät, palokunnan ks-joukkueet ja kuljetusosaston hälytysautot. Muilla osastoilla rajoitettiin vain ovien sulkemiseen ja tuuletuslaitteiden pysäyttämiseen. Etukäteen valmentauduttiin tilanteeseen huolellisesti ja saatiin täten tarpeellista ks-koulutusta. Lisäksi valmennettiin joukko huomioitsijoita, joiden tuli määrättyissä kohdin tarkkailla harjoituksen kulkua.

Harjoitusta varten laadittiin seuraava tilanne: Kloorisäiliö n:o 2:n nesteklooriputki oli todettu syöpyneeksi ja se oli uusittava. Uutta putkea paikoilleen asetettaessa ja miesten vetäessä klooriventtiiliä kiinni katkesi nesteklooriputki ja kloori pääsi suihkuamaan ulos. Tällöin miehet perääntyivät kaasunamarien turvin kompressoriosastolle ilmoittaen tapauksesta tehtaan ylimestarille. Hän arvioi tilanteen siksi vaaralliseksi, että katsoi tarpeelliseksi kaasuhälytyksen antamisen. Hän suoritti hälytyksen asetyleeniosaston hälytyskaapista.

Jotta harjoitus olisi vaikuttanut mahdollisimman todelliselta, muodostettiin paksu sumupilvi polttamalla sinkkikloridi-savurasioita. Savurasiat poltettiin asetyleeniosaston ja tetraosaston välisellä aukeamalla. Tuuli puhalsi itä-kaakkoon ja pilvi liikkui sen mukana Ekholminsillalle päin ja edelleen noudatellen suurin pirtein joen uomaa.

Sumutus alkoi klo 14.29 ja par minuuttia myöhemmin hälytyskeskuksesta annettiin kaasuhälytys tilanteen edellyttämässä laajuudessa. Tällöin klooritehtaassa kaikki menettelivät saamiensa ohjeiden mukaisesti. Tiedusteluryhmä lähti tut-

kimaan tilannetta kloorivarastossa ja sen antaman selostuksen perusteella meni paikalle vuorostaan korjausryhmä korjaten vuotokohdan. Kolmas ryhmä suoritti tehtaan haravoimisen.

Paperitehtaalla, selluloosatehtaalla ja korjauspajalla meneteltiin myös tositilanteen mukaisesti. Palokunta puolestaan riensi nopeasti vaara-alueelle ja suuntasi vesisuihkut vaarapilveen. Tilanteen vaatimista kuljetuksista huolehti kuljetusosasto, jonka konttorista käsin oltiin radiopuhelimen avulla yhteydessä autoihin.

Vaikka harjoitusta ei ulotettu koskemaan ulkotöissä olevia, suoritettiin huomioitsijat myös heidän keskuudessaan hälytyksen aikana tiedusteluja. Tällöin todettiin, että yleensä kaikki ymmärsivät hälytyksen oikein ja olivat tietoisia suojausmenetelmistä.

Välittömästi harjoituksen päätyttyä harjoituksen johtajat, huomioitsijat sekä tarkkailijat kokoontuivat arvostelutilaisuuteen Koskelaan. Käydyssä keskustelussa todettiin, että harjoitus oli vastannut tarkoitustaan ja antanut arvokkaita kokemuksia. Ne huomioonottaen pääs-

Savurasiat on sytytetty
ja paksu sumupilvi lähtee
etenemään tuulen mukana

Palokuntalaiset seuraavat
vaarakohteen välittömässä
läheisyydessä tilanteen kehitystä

Kumivarusteisiin ja suojakypäriin
pukeutuneet ja happinaamareilla
varustetut miehet
vuotokohtaa tutkimassa

tään uuden järjestelmän puitteissa
vieläkin varmempiin tuloksiin.

Harjoitusta seuraamassa oli lukuisia asiantuntijoita ja ammattientarkastuksen sekä työturvallisuustoiminnan johtohenkilöitä, mm. teollisuusneuvos Olli Ollila kauppa- ja teollisuusministeriöstä, ammattien ylitarkastaja Allen Järvenpää sosiaaliministeriöstä, ammattientarkastaja J. E. Puronen Lahdesta, apulaistarkastaja O. Kärkkäinen Jyväskylästä, dipl.ins. R. Saarnio Teollisuus-Tapaturmasta, dipl.insinöörit S. Weckman ja H. Nyberg Puolustuslaitoksen tutkimuskeskuksesta, majuri H. Katas ja kapteeni Ratia Kouvolan sotilaspiiristä sekä paikallisia poliisiviranomaisia.

Peräkaneetti

Työturvallisuuspäivät samoin kuin kaasusuojeluharjoituskin toivat esiin uusia myönteisiä puolia. Tähän saakka työturvallisuusasioiden hoitaminen on pyrkinyt liiaksi rajoittamaan niiden henkilöiden harteille, joille se joko heidän virkansa tai luottamustehtävänsä puolesta suoranaisesti kuuluukin. Sen sijaan suuressa joukossa on saattanut havaita toisinaan passiivisuutta, jopa yliolkaisuutta työturvallisuustoimintaa kohtaan.

Työturvallisuuspäiviä kohtaan ilmennyt harrastus samoin kuin kaasusuojeluharjoituksen aikana osoitettu valppaus puhuivat aivan toisenlaisesta suhtautumistavasta. Työpaikkatilaisuuksissa kokoushuoneet täyttyivät viimeistä sijaa myöten, ja vastaanottavaisempaa kuulijakuntaa ei olisi voinut kuvitellakaan. Varmaan yhtenä tärkeänä syynä oli se, että nämä tilaisuudet pidettiin omalla osastolla ja että ne oli osattu virittää oman osaston henkeen. Puhuttiin juuri 'meidän asioistamme', selostettiin 'meidän osastollamme' tapahtunutta onnettomuutta ja eräissä tapauksissa asianomainen

työtapaturman uhri osallistui omassa persoonassaan tapauksensa käsittelyyn. Tämä kaikki oli omiaan tuomaan työturvallisuuskysymykset paljon lähemmäksi, todella jokaisen oman työpaikan ääreen. Päiviltä saatu vaikutelma oli siten erittäin myönteinen ja oli omiaan vahvistamaan käsitystä, että työturvallisuustoiminta on saanut riveihinsä uutta innokasta joukkoa.

Haluaisimme lopuksi katsella tätä tärkeätä kysymystä vielä eräästä laajemmasta näkökulmasta. Ammattikasvatukseen on tehtaissamme kiinnitetty paljon huomiota ja viime aikoina ammattimies-nimitys on tullut yhä arvostetummaksi. Tuon käsitteen taakse kätkeytyy luonnollisestikin tärkeimpänä ominaisuutena ammattinsa taitaminen ja tehtävänsä näkeminen kokonaisuuden tärkeänä osana, mutta varsin oleellisina seikkoina siihen kuuluu myös hyvän järjestyksen ylläpitäminen ja valpas huolehtiminen työturvallisuudesta. Siten oikea asenne työturvallisuutta kohtaan ei ole yksistään lakien, määräysten ja muiden välttämättömien seikkojen sanelema, vaan hyvään ammattitaitoon itsestään kuuluva ominaisuus.

Kaksi aloitteentekijää

Aloitetoiminnan avulla saadaan silloin tällöin esiin sellaisia tekijä-miehiä, jotka ansaitsevat lähemmän esittelyn lehtemme palstoilla. Seuraavassa kerromme kahdesta tällaisesta 'keksijästä' ja heidän aloitteistaan.

Kymin paperitehtaan kehysnau-laamon yläkerrassa tapaamme Yrjö Tähtisen. Hänen nykyisiin tehtäviinsä kuuluu kehysnaulaamoon tulevan sahatavaran siirtäminen rautatievaunuista varastoon ja sieltä edelleen lattiassa olevan aukon kautta alakertaan kehysnaulaamon tarpeisiin. Lähes neljä vuosikymmentä kestäneen yhtiössä olonsa aikana hän on joutunut käsittelemään puuta monella muulla tavoin kuin tällaisina valmiina 'paketteina'. Hän tuli jo poikasena Kuusaan sahalle, aloitti raamien karräajänä ja harjaantui vähitellen monitaitoiseksi sahan ammattimieheksi. Pitkän aikaa hän toimi särmääjänä, mutta teki sen lisäksi ylipäänsä kaikkea ammattityötä, mitä sahalla tarvittiin, oli tuollainen 'jokapaikan höylä', jollaiseksi Tähtinen itseään leikkisästi nimitti.

Tällä tavoin Tähtinen on joutunut perehtymään puun käsittelyyn monelta 'kantilta'. Ja millä tavoin hän on ammattiasioihin paneutunut, siitä puhuu puolestaan neljä hänen tekemäänsä palkittua aloitetta. Aikanaan hän suunnitteli parannuksen lovistajakoneeseen ja rakensi sen pienoismallinkin. Aloite todettiin käyttökelpoiseksi, mutta kun koneella olisi ollut vain rajoitetusti työtä, ei keksintöä kannattanut toteuttaa. Palkinnon arvoinen se joka tapauksessa oli. Toinen palkittu aloite oli 'repsikan kelkaksi' kutsuttu, eräänlainen suojalaite, joka esti märkien, liukkaitten tukkien kierahtamisen väärälle puolelle niitä nostolaitteella sahaan siirrettäessä. Kolmas aloite liittyi Tähtisen omaan

koneeseen särmäyssirkkeliin, jonka terän ohjaustappien säätämiseen hän suunnitteli kätevän parannuksen.

Nämä keksinnöt ovat nyttemmin sahan mukana siirtyneet historiaan, mutta neljäs Tähtisen aloite, joka sekin juontaa alkunsa sahan yhteydessä toimineesta kehysnaulaamosta, on koitunut uuden kehysnaulaamon hyödyksi. Tämä aloite liittyy erittäin tärkeään työvaiheeseen paperipaalien pakkauskehyksiä valmistettaessa. Se tapahtuu siten, että katkotut listat ja kimmet asetetaan kovalevystä ja puukehyksestä tehtyyn kehysmuottiin ja muotti kehysrakennelmiseen työnnetään nau-lauskoneeseen, missä naulaaminen tapahtuu automaattisesti.

Yrjö Tähtinen ja hänen suunnittelemansa pakkauskehyksen muotti
Keskellä olevat irroitettavat lisälaitteet ovat tarpeen ristivannetta käytettäessä

Varjopuolena tässä sarjatyössä on ollut kehyksien eri kokojen runsaus. Tämä taas on luonnollisesti aiheutunut siitä, että ostajat määräävät itse arkkikoon. Arkkimittojen erilaisuudesta johtuen onkin tarvittu toistasataa erikokoista muottia ja kun naulausvaiheessa on työpöydällä samanaikaisesti kolme muottia, on kokonaismäärä noussut lähes neljäänsataan. Niiden säilyttäminen ja järjestyksessä pitäminen on jo sinänsä ollut hankalaa.

Muutama vuosi sitten Tähtinen alkoikin tuumia, miten asia voitaisiin ratkaista yksinkertaisemmin. Hän suunnitteli uudentyyppisen kehikon, jonka sivulista on siirrettävä ja jonka pitkittäissivuihin asetetaan niin ikään siirrettävät 'korvakkeet'.

Martti Granath esittelemässä 'hyytöasettaan'
Voikan puuhiomon padolla
Jokaisen räjäytyksen jälkeen työnnetään holkkiin
uusi pienoisanoksella varustettu puutikku

Nämä poikkilautojen pidikkeet on tehty sitkeästä teräslevystä. Aluksi aloitteentekijä ajatteli, että myös pohjan tulisi olla metallinen, nimittäin kevytmetallista. Koekappaleet jo tehtiinkin, mutta lopulta päädyttiin kuitenkin kovalevyn käyttöön. Aloite on hiljalleen kypsynyt ja parantunut. Tähtinen suunnitteli muottiin myös säädettävät laitteet sellaisen pakkauskehysten tekemistä varten, jossa käytetään ristivanetta. Tähtisen keksintöä on kokeiltu perusteellisesti ja todettu se nykyisessä muodossaan erinomaiseksi. Näitä uusia muotteja on kehysnau-laamalla nykyisin 27 kpl ja vähem-mälläkin tultaisiin toimeen, mutta osa pidetään varalla. Käden kääntä-
teessä voidaan muotti muuttaa ha-

lutun kokoiseksi. Tämä nopeuttaa työtä ja suurta muottivarastoa ei enää ollenkaan tarvita. Aloittees-taan Tähtinen sai 30.000 markan suuruisen palkinnon.

Voikan puolella on tänä vuonna saanut suurimman palkinnon 17.500 mk aloitteestaan etumies Martti Granath rakennusosastolta. Hän-kin kuuluu niihin miehiin, jotka ovat joutuneet suorittamaan monen-laisia kätevyyttä vaativia töitä. En-nen kaikkea hän on betonimies ja hoiteleekin nykyisin rakennusosas-ton betoni- ja laastiasemaa, mutta hän on ollut myös kirvesmiehen hommissa ja joutunut suorittamaan monenmoisia muitakin työkomen-nuksia. Tuollaiseen erikoistehtä-vään liittyy hänen aloitteensakin.

Kuten tiedetään, joudutaan pak-kasten yllättäessä vesivoimalaitos-temme veden sisääntuloaukkojen ää-rellä taistelemaan useita vuorokau-sia luonnonvoimia vastaan. Ilman kylmetessä vesi alkaa hytyä ja jäähyhmä painuu voimalaitosten välppiä vastaan hidastuttaen ve-den tuloa. Silloin ovat nopeat vasta-toimenpiteet tarpeen. Aseena käyte-tään dynamiittia, jota pienin panok-sin työnnetään pitkän salon nenäs-sä alas hyhmän sekaan ja laukais-taan. Tässä hyhmäsodassa on käy-tetty monenlaisia välineitä, mutta niillä on ollut se vika, että dyna-miitti on saattanut päästä liian lä-helle välppiä väännellen niitä. Myös puoshaan varsia on siinä so-dassa kulunut kuormakaupalla.

Granath keksi kuitenkin yksin-kertaisen mutta tehokkaan laitteen, jolla voidaan välttää välppien rik-koutuminen ja jonka avulla pääs-tään myös vähemmällä välineiden kulutuksella. Puoshaan paikalle hän suunnitteli uudenlaisen kiinnitys-laitteen. Se on varustettu jäykäh-köllä jousella, joka pitää lujasti paikoillaan laitteeseen kiinnitettä-vää n. 40 cm pituista puutikkua. Tämän päähän on sidottu räjähdys-panos, joka räjähtäessään katkaisee ainoastaan puutikun vahingoitta-matta itse kiinnityslaitetta ja salkoa. Panoksen joutuminen liian lähelle välppiä vältetään taasen siten, että kiinnitysholkin ympärillä on halkai-sijaltaan 15 cm suuruinen teräslevy. Se estää panoksen painumisen välp-piä vasten.

Granathin 'hyytöasetta' on käy-tetty Voikkaalla jo parin talven ajan ja se on todettu erinomaiseksi. Sen avulla on säästetty aikaa, työtä ja puusalkoja, ja se on kaikin puolin osoittautunut varmemmaksi kuin aikaisemmin käytännössä ollut tapa. Tämän talven alkaessa on myös Kuusankosken ja Keltin vesivoima-laitoksilla otettu käyttöön Granathin suunnittelema laite.

Ins. Tuovinen selostaa
kurssilaisille
röntgenkuvan
avulla koehitsauksen
tulosta

Ins. Basilier
suorittamassa
koehitsaukspaleen
röntgenkuvausta

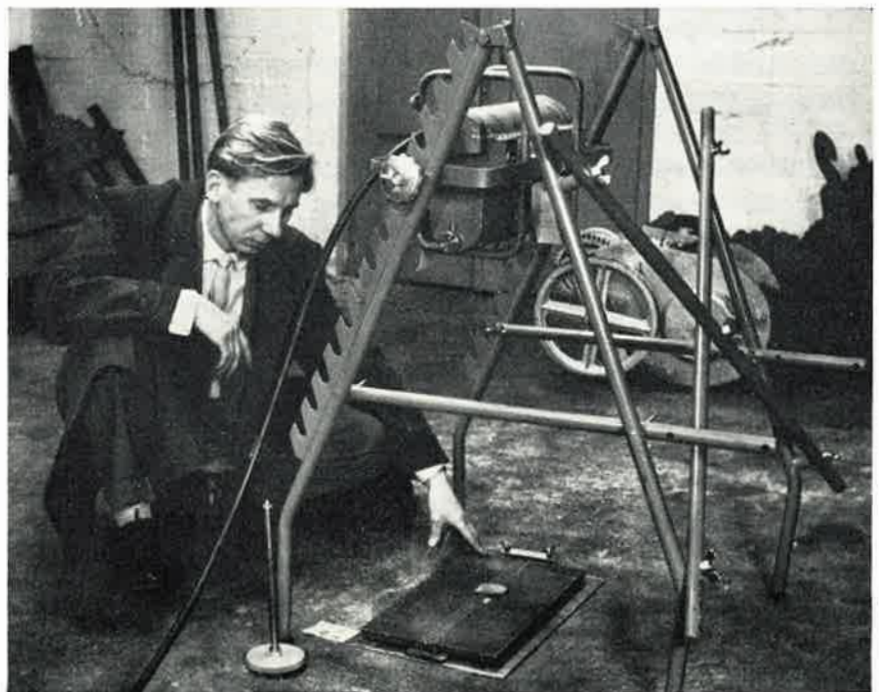
Hitsaajien koulutus korjauspajoilla

Korjauspajoillamme käytetään sekä kaasu- että sähköhitsausta. Kaasuhitsausta käyttävät varsinkin kuparisepät ja putkisevät, jotka suorittavat itse kaasuhitsaustyöt. Sähköhitsausta tarvitaan pääasiallisesti levy- ja putkitöissä. Useimmat levy- ja putkisevät osaavat puolestaan käsitellä sähköhitsauslaitteita ja suorittavat myös itse hitsauksia. Kuitenkin sähköhitsauksille asetetuista suuremmista vaatimuksista, sähköhitsauksien vaikeudesta, hitsaustöiden paljoudesta ja eräistä muista seikoista johtuen on osoittautunut tarkoituksenmukaiseksi, että tärkeitä sähköhitsauksia suorittavat vain näihin töihin erikoistuneet varsinaiset hitsaajat.

Kuusankosken tehtaiden kaltaisissa olosuhteissa esiintyy mitä moninaisimpia hitsaustehtäviä. On hitsattava tavallista terästä, haponkestävää terästä, valurautaa, aluminia ym. metalleja, säiliöitä, muototeräsrakenteita, putkistoja, painestioita jne. Näin ollen korjauspa-

joissamme työskentelevät hitsaajat joutuvatkin suorittamaan useammanlaisia hitsauksia kuin hitsaajat yleensä metalliteollisuudessa.

Lisäksi on otettava huomioon, että useimmat korjauspajoillamme suoritettavat hitsaukset ovat erittäin tärkeitä ja vaativia, varsinkin sellaiset, joista riippuu tehtailla työskentelevien työturvallisuus.

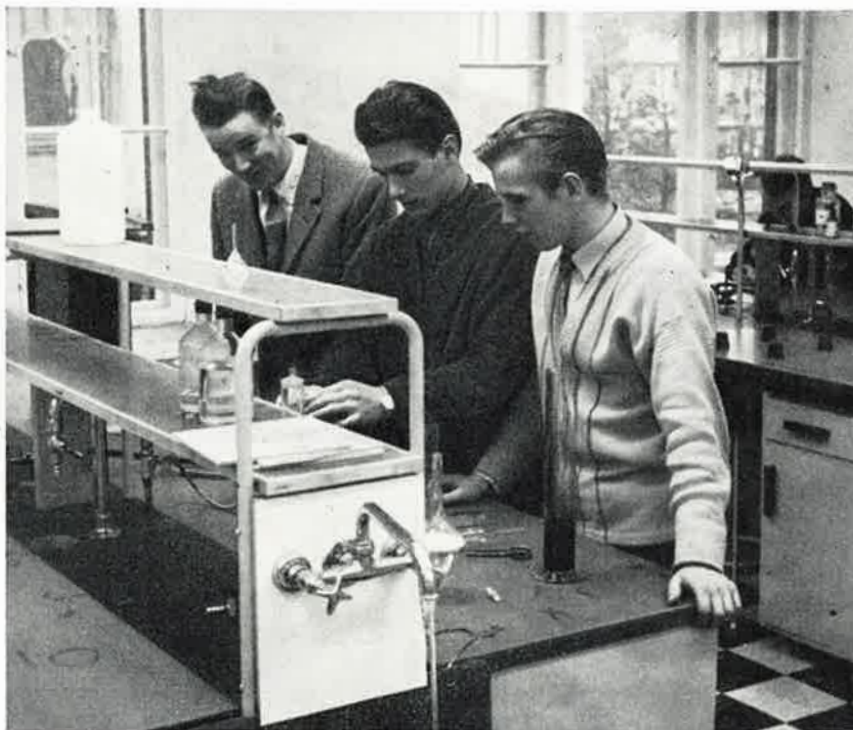
Ajatelkaamme vain paineastioita, korkeapaineputkia, happoputkia ja muita vaarallisia aineita sisältäviä laitteita.

Paineastioiden ja -putkistojen valmistuksesta on yleistä turvallisuutta ajatellen annettu useita ase-
tuksia, joissa on yksityiskohtaisia määräyksiä mm. hitsauksesta. Asetuksen alaisia laitteita saavat hitsata ja korjata vain sellaiset hitsaajat, joilla on asetuksen lähemmin määrittelemä pätevyys. Tämän pätevyyden hitsaaja voi saavuttaa kehittämällä ammattitaitoaan päivittäisessä työssään. Koska kuitenkin korjauspajoissamme ei ole jatkuvasti tällaista harjoittelumahdollisuutta esimerkiksi paineastiahitsauksissa, on hitsaajien ammattitaitoa pyrittävä kohottamaan ja ylläpitämään myös kurssimaisen koulutuksen avulla.

Hitsaajan pätevyys todetaan kaksi kertaa vuodessa suoritettavan hitsauskokeen avulla. Tällaisessa hitsauskokeessa joutuu hitsaaja hitsaamaan n. 400 mm pituisen pystysauman. Tämä koehitsaus arvostellaan, paitsi silmämääräisen tarkastuksen, myös röntgenkuvauksen perusteella. Arvosanat ovat yhdestä viiteen. Arvosanan 4 saanut on oikeutettu suorittamaan kaikkein vaativimpiakin painehitsauksia. Arvosana 5 on paras ja edellyttää käytännöllisesti katsoen täysin virheetöntä hitsiä.

Kuusankosken tehtaiden hitsaajille on järjestetty useita hitsauskursseja. Viimeksi lokakuussa toimeenpantiin viikon kestävä paineastia- ja korkeapaineputkihitsauksen erikoiskurssi, johon osallistui kuusi Kymin ja neljä Voikan korjauspajan hitsaajaa. Opettajina toimivat ESAB'in hitsauksen opettajat. Kurssilaiset Ole Lehtinen ja Pentti Fält saivat koehitsauksestaan korkeimman mahdollisen arvosanan 5 myös muiden päästessä varsin tyydyttäviin tuloksiin.

A. A.

Käytönvalvontaa oppimassa

Dipl.ins. Stig Hansenin (vas.) opastuksella perehdytään kemian salaisuuksiin

Massa-analyysin pulmakysymyksiä ratkotaan

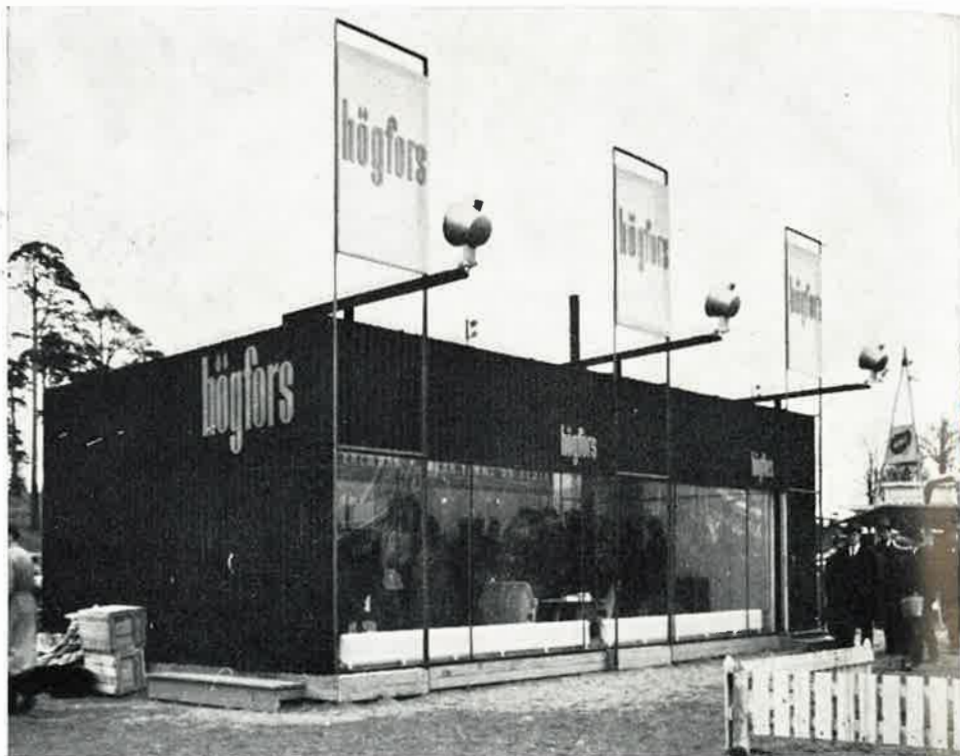

Lehtemme viime numerossa kerroimme parhaillaan menossa olevista työteknillisistä kursseista ja julkaisimme pari kuvaa ammattikoulun uudesta laboratorioluokasta, jossa kemian opetukseen liittyvät harjoitustyöt suoritetaan. Tämänkertaiset kuvat ovat samasta paikasta, mutta oppilaina on 'uusia kasvoja'. Syksyn kuluessa on nimittäin pidetty myös käytöntarkkailijain kurssi, järjestyksessä jo viides vuodesta 1955 lähtien, jolloin tämä koulutus ammattikoulussa aloitettiin. Käytönvalvontatehtävät selluloosa- ja paperitehtaissa ovat jatkuvasti lisääntyneet ja siksi tarvitaan lisää alan ammattimiehiä.

Kurssi kesti seitsemän viikkoa tuntimäärän ollessa 310, josta puolet teoreettista opetusta ja puolet käytännöllisiä laboratorioharjoituksia. Päättäjäiset pidettiin joulukuun 5 p:nä. Tällöin sai todistuksen 17 nuorta miestä, joista 6 Voikan paperitehtaalta, 4 Kymin selluloosa-tehtaalta, 3 Voikan selluloosatehtaalta ja 4 päälaboratoriosta.

Högfors-tunnuksin varustettu
tyylikäs näyttelypaviljonki

Högfors Työtehon suurnäyttelyssä

Messuhallissa ja messukentällä pidettyyn kolmanteen Työtehon suurnäyttelyyn osallistui Högforsin tehdas omalla osastolla. Tehdas oli tällä kerralla keskittynyt esittelemään lämmityslaitteita. Tämän vuoksi oli messukentälle rakennettu oma näyttelyrakennus, jota lämmitettiin vast'ikään valmistuneella hakkeenpolttimeella. Messuvieraat saivat näin käytännössä nähdä tämän uutuuden.

Högforsin tehtaan näyttelyosaston oli suunnitellut Kuvamainos Oy. Mustaksi maalatun rakennuksen päädyssä ja yläpuolella loisti punaisena nimi "Högfors". Rakennuksen julkisivu oli melkein kokonaan lasi-ikkunaa. Sisällä olivat näytteillä nestekaasuliesi sekä Minor II, Teho II ja Karkki-keskuslämmityskattilat. Lisäksi olivat näytteillä Perfecta lämpöjohtopumppu sekä polttolakatut valkoiset radiaattorit. Perfecta-pumppu on tarkoitettu keskuslämmityslaitteiden lämpöjohtoveden kiertopumpuksi. Sitä valmistetaan lähes 20:ssä maassa, mutta meillä se

on uutuus. Pumppu on keskipakois-tyyppiä. Pumppu ja moottori ovat kartionmuotoisessa suojuksessa, jonka kärjessä olevasta ikkunasta voidaan todeta moottorin akselin pyörimissuunta. Voitelua ei tarvita, sillä pumpun vesi kiertää moottorissa voidellen sen. Pumppu voidaan asentaa sekä vaaka- että pystysuorassa asennossa olevaan putkeen. Perfecta-pumpun etuisuuksiin kuuluu miellyttävä ulkomuoto, rakenteen yksinkertaisuus, käyttövarmuus ja tehokkuus.

Päähuomio kiintyi kuitenkin hakkeenpolttimeen. Sen avulla lämmitettiin näyttelyhuone, jonka tilavuus oli 150 m³.

Pienpuun käytön lisääminen ja taloudellinen käyttö on viime ja kuluvana vuonna ollut varsin keskeisenä kysymyksenä esillä. Säästettäisiin tähän puulaadun taloudellisella käytöllä runsaasti ulkolaista valuuttaa. Högfors on myös kiinnittänyt tähän seikkaan huomiota ja valmistanut polttimen, jossa pienpuuta hakkeeksi valmistettuna voi-

daan käyttää. Poltinta valmistetaan kaikkiaan kuutta eri kokoa. Ne sopivat sellaisinaan kaikkiin tehtaan markkinoilla oleviin valurautakattiloihin 35 m² ja teräskattiloihin 28 m² tulipintaan saakka.

Näyttelyssä oli esiteltävänä pienin malli, joka oli näyttelyhuoneessa asennettu Teho II kattilaan. Poltin on valmistettu teräslevystä. Siin kuuluu ilmajäähdytteinen muurattu polttopesä puhaltiminen ja tuhkaluokkuineen, täyttösuppilo luokkuineen sekä lämpötilansäädin, joka ohjaa puhaltimen moottoria. Kun suppilo on täytetty hakkeella, suljetaan täyttöluukku tiiviisti. Poltimen takaosassa oleva tuhkaluukku avataan ja sen kautta polttopesä sytytetään käyttäen apuna kuivia lastuja tai pilkkeitä. Kun tuli palaa hyvin, suljetaan luukku kunnollisesti ja puhallin käynnistetään. Siitä alkaen hoitaa lämpötilansäätäjä automaattisesti puhaltimen käynnin pysäyttämällä sen, kun kattilaveden lämpötila nousee säätimeen asetettuun ylärajaan ja jälleen käynnistä-

Ylhäällä öljypolttimella varustettu Minor II keskuslämmityskattila ja vieressä lähikuva hakkeepolttimesta

Hakkeepolttimen ympärillä parveili yhtenäin innokkaita näyttelyvieraita

mällä, kun veden lämpötila on laskenut muutaman asteen.

Puhaltimen ilmavirta kulkee polttimen vaipassa olevien kanavien kautta ensiö- ja toisioilmasuuttimiin. Samalla se jäähdyttää poltinta ja tulee esilämmitetyksi n. 150° C:een. Esilämmitetyn ilman ansiosta on myös kostean hakkeen palaminen moitteetonta. Ensiöilmasuuttimista ilma tulee suurella nopeudella polttoaineen pintaa vasten, jolloin syntyy kiivas palaminen. Muuratun palamiskammion korkeassa lämpötilassa palavat myös hiilivety- ja tervakaasut, joten puusta saadaan irti enemmän lämpöä kuin tavallisessa tulipesässä. Kun puhallin pysähtyy, saa poltin suuttimien kautta savupiipun vedon aiheuttamasta alipaineesta johtuen sen verran ilmaa, ettei tuli sammuu.

Näyttelyvieraiden kiinnostus polttimeen oli suuri. Paitsi hintaa tiedusteltiin, miten usein haketta täy-

tyy lisätä vuorokauden aikana. 2—3 kertaa riittää riippuen ulkoilman lämpötilasta. Näyttelyssä poltin toimi 12 tuntia yhdellä täytöllä, mutta ulkona oli silloin lämpöasteita.

Yleisöä kulki jatkuvana virtana näyttelyhuoneessa. Varsinkin maalaistalojen isännät näyttivät olevan erityisen kiinnostuneita hakkeen käytöstä. Heille uusi poltin luokin kokonaan uusia mahdollisuuksia pienpuun taloudelliseen käyttöön.

Useat metsänhoitoyhdistykset ovat ottaneet hakkeen käytön edistämisen toimintaohjelmaansa. Högforsin Tehtaalla vieraili mm. 28. 11. ja 1. 12. retkikuntia tutustuen hakkuuriin, lämmityskattiloihin ja hakkeepolttimiin.

Nyt kun tarpeelliset laitteet hakkeen valmistamiseksi ja polttamiseksi ovat olemassa, on pienpuusta muodostunut kotimainen polttoaine, joka menestyksellä kilpailee tuonti-polttoaineiden kanssa.

Entisestä leivintuvasta ovat radioamatöörit saaneet itselleen askartelupajan

Seuratalon näyttelijöitä lavalla ja kulissien takana vuoroaan odottelemassa

Maanantai-ilta Högforsin seuratalossa

Alhaalla vasemmalta lukien: "Nuorena vitso väännettävä", tuuminevat Leo Savolainen ja hänen tyttänsä kauniita rottinkikoreja punoessaan

Nuoria 'laivanrakentajia' seuratalon askartelupajassa

Olemme aikaisemmin kertoneet torstai-illan vietosta Högforsin tehtaan seuratalossa ja esitelleet Tors-taikerhon sekä Teknillisen kerhon. Mutta reportteri ei tee hukkamatkaa, poikkesipa tähän taloon minä viikon iltana tahansa, siksi vilkasta ja monitahoista toiminta on tämän talon suojissa.

Tällä kertaa kerromme seuratalon maanantai-illasta, ei edes kaikesta näkemästämme, sillä kuvisamme esittämien nuorten lisäksi kokoontui taloon vanhempaakin

väkeä omia tärkeitä kokouksiaan pitämään. Pysyttelemme tässä kuitenkin vain nuorten parissa.

Tullessamme saliin oli koripalloharjoitus kiihkeässä käynnissä. Pelaajia oli tenavista pitkänhuiskeisiin nuorukaisiin saakka. Pelaajien ikäerosta huolimatta ottelu sujui luontevasti ja kaikesta huomasi, että vanhemmat pyrkivät opastamaan nuorempiaan pelitaidon salaisuuksissa.

Pian oli pelaajien luovutettava kuitenkin sali toisiin tarkoituksiin.

Näyttämön puolelle kokoontui jälleen reipas joukko, mutta jo ulkomuodon ja ilmeiden perusteella päätelimme, että nämä ovat niitä Högforsin kuuluja näyttelijöitä. Viime vuosien aikana ovat tehtaan nuoret ahkerasti näyttelleet, useita kokoillan näytelmiäkin ja kiitolliselle salintäyteiselle yleisölle. Liikuntaohjaaja Leo Savolainen on välillä muuttanut hieman tittelään, nimittäin näytelmäohjaajaksi ja saanut innostuneesta joukostaan ihmisiä irti. Parhaillaan harjoiteltiin

3-osaista kansannäytelmää "Talosta ja torpasta" ja rohkenemme ennustaa, että högforsilaiset tulevat tämän näytelmän parissa viettämään raitoisia iltoja.

Leo Savolainen ennätti vaihtaa illan kuluessa vielä toistamiseen roolia ja tapasimme hänet eräässä kerhohuoneessa opastamassa sieviä neitosia rottinkitöiden parissa. Tämä hauska askartelu on tullut erittäin suosituksi ja työt ovat kauniin kiitoksen arvoisia.

Mutta askarreltiinpa talossa muuallakin, nimittäin kivijalassa sijaitsevassa askartelupajassa. Siellä nuoret pojat värkkäsivät Teuvo Nikkisen ohjaamina purjeveneitä ja muita perheen nuorimmille sopivia joululahjoja. Osuipa silmiimme myös hauskoja rautalangoista tehtyjä lehtihäkköryitä, tupakkapöytiä, lamppeja ja muuta lahjaksi sopivaa pikku tavaraa ja saimme kuulla, että ne olivat ammattikoululaisten myyjäisiään varten valmistamia. Rahat tulevat oppilaskunnan harrastustoiminnan hyväksi.

Kaikkea maanantai-illan nuorten askarteluohjelmaa emme nähneet kuitenkaan seuratalossa, vaan meidät ohjattiin läheisyydessä sijaitsevaan entiseen leivintupaan. Sen olivat vallanneet radioamatöörit, jotka teknikkojen Veikko Myllylän ja Erkki Moilasen ohjaamina puuhailivat tämän kehittävän harrastuksen parissa.

Eipä ollut illassa valittamista. Nykyisin puhutaan paljon nuorison hyväksi tehtävästä työstä. Näkemämme ja kuulemamme kulki mielestämme juuri oikeita latuja. Oli reipasta toimintaa, kehittäviä harrastuksia, innostavia ohjaajia ja paljon reippautta uhkuvaa nuorisoa.

Reippautta uhkuvia koripallonpelaajia ottelun päätyttyä

Vanha klubi- rakennus purettu

Tehdaslaajennusten ja tehdasalueen uudestijärjestelyjen yhteydessä on moni vanha, muistorikas rakennus Kymintehtaalla saanut siirtyä muistojen joukkoon. Viimeksi tämä kohtalo on tullut vanhan klubirakennuksen osaksi. Koskelan valmistuttua virkamiesklubi pääsi muuttamaan uuteen huoneistoon, ja tehdasrakennusten, teiden ja raiteiden puristukseen joutunut klubirakennus sai purkutuomion, mikä nyttemmin on jo toteutettukin.

Aikanaan tässä rakennuksessa sijaitsi yhtiön kauppa, jota piti kauppias Thure Lindblad. Hänen rakennettuaan tehtaan portin toiselle puolel oman kauppatalon edellinen annettiin virkamiesklubin käyttöön. 8. 11. 1910 rakennus vihittiin virkamiesklubiksi koko johtokunnan ollessa silloin läsnä. V. 1916 talo rakennettiin uudestaan ja laajennettiin arkkitehti Selim Lindqvistin piirustusten mukaan. Neliömäisen rakennuksen arkkitehtooniset piirteet: matala nelilapekatto, jonka päällä oli pienempi katto ikään kuin hattuna pään päällä, koristeelliset nurkkalaudat, ikkuna-kehukset ja matalareunustaiset parvekkeet sekä alaosassa makaava ja yläosassa pystylaudoitus säilynevät kauan nykypolven muistossa.

Kymenlaakson sosiaalipäälliköt koolla

Kymenlaakson sosiaalipäälliköt ja vastaavia tehtäviä hoitavat virkailijat ovat usean vuoden ajan kerän tai kahdesti vuodessa kokoon-tuneet keskustelemaan oman alansa kysymyksistä. Viimeksi tällainen tilaisuus pidettiin Kuusankosken tehtailla marraskuun 26 p:nä. Osanottajia oli saapunut 13:lta tehtaalta yhteensä 16.

Päivien keskeisimpänä kysymyksenä oli ensi vuoden alusta voimaan

astuvan uuden työturvallisuuslain yksityiskohtainen selvittely. Tämän lisäksi keskusteltiin kotitaloustoiminnan merkityksestä ja mahdollisuuksista teollisuuden sosiaalitoiminnan työmuotona sekä työssä käyvän nuorison vapaa-ajan harrastustoiminnan kehittämismahdollisuuksista. Neuvottelutilaisuuden päätyttyä tutustuttiin kutomoon ja askartelupajaan.

Kuvassa kokouksen osanottajat.

Juhlakonsertteja

Juhlakonsertti merkitsee musiikkijärjestön toiminnassa tervetullutta kohokohtaa. Se kannustaa harjoittamaan, antamaan parastaan, ja yleisömenestyskin on taattu. Kun kaiken lisäksi tuollaisen konsertin puitteet ovat tavallista juhlavammat, saa tilaisuus innostavan kulttuurijuhlan luonteeseen.

Kuluvana syyskautena on Kuusankoskella ollut kaksikin juhla-konserttia. Marraskuun 1 p:nä vietti Kuusankosken Työväen Laulajat 20-vuotisjuhlaansa ja kaksi viikkoa myöhemmin antoi Kuusankosken Orkesteri juhla-konsertin paikkakunnan 30-vuotisen orkesteritoiminnan merkeissä.

Kuusankosken Työväen Laulajien

20-vuotiskonsertista muodostui kuoron huomattavin saavutus sen tähänastisella taipaleella. Solistina esiintyi oopperalaulaja Matti Lehtinen, ja tilaisuutta juhlisti myös kuoron lipun vihkiminen. Viime vuodet ovat olleet kuorolle ilmeistä kehityksen ja nousun aikaa ja laulajien joukkokin on kasvanut lähes 60:een. Kuoron johtajina ovat toimineet hrat Veikko Miettinen, Olavi Miettinen, Reino Paalanen ja nykyisin musiikinopettaja Heikki Koskenseppä. Kuoron puheenjohtajana on hra Esko Mattila.

Kuusankosken Orkesteri on toiminut itsenäisenä orkesteriyhdistyksenä vuodesta 1945, mutta on v. 1928 perustetun työväenopiston

orkesterin suoranainen jatkaja. Orkesterin perusti opettaja Frans Nyrke, joka johti sitä kaksi vuosikymmentä. Taitavana ja innokkaana musiikkipedagogina hän kasvatti ympärilleen uskollisen soittajajoukon ja loi vankan perustan nykyiselle 40 soittajan vahvuiseksi kasvaneelle orkesterille. V:sta 1949 on orkesteria johtanut maisteri Veikko Talvi. Konserttimestarina on dipl. ins. Allan Aalto ja puheenjohtajana hra Vilho Kosonen. Juhla-konsertissaan orkesteri soitti vaativan ohjelman. Solistina oli viulutaiteilija Arno Granroth.

Yhtiön onnittelut kummassakin juhla-konsertissa esitti sosiaalipäällikkö Ake Launikari.

Voikan Urheilu-Veikot 40-vuotias

Kaksi kuukautta sitten juhli Voikan Urheilu-Veikot perustamisensa 40-vuotismuistoa. Ajatukset palautuivat tällöin vuoteen 1918 ja sen tapahtumiin, jotka osaltaan antoivat sysäyksen uuden urheiluseuran perustamiselle myös Voikkaalle. Kansalaissodan yhtenä seurauksena maamme urheiluväki oli jakaantunut kahteen vastakkaiseen leiriin, jotka kumpikin tahollaan ryhtyivät jatkamaan siitä, mihin yhteisvoimin oli siihen mennessä päästy.

Heinäkuun 24 p:nä 1918 kokoontui Voikan kylän VPK:n talolle noin 35 henkilöä, jotka pääasiassa olivat kahden Voikkaalla silloin toiminnassa olleen urheiluseuran nuorempia jäseniä. Yksimielisesti päätettiin perustaa uusi seura ja A. Tuomelan ehdotuksesta hyväksyttiin sen nimeksi Voikan Urheilu-Veikot. Ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin K. Paalanen ja johtokuntaan hänen lisäksi Anni Kossila, Martta Naukkarinen, N. Viinikainen, A. Tuomela, J. Kero, E. Mättö, J. Kossila ja L. Kääriäinen. Syksyllä saatiin seuralle oma merkkikin, jonka luonnos oli nti Fanny Laakkosen käsialaa.

VUV:n toimintaohjelmaan ovat kuuluneet kaikki tärkeimmät urheilumuodot, kuten yleisurheilu, voimistelu, hiihto ja mäenlasku, paini, nyrkkeily, uinti sekä jalka-, jää- ja pesäpalloilu. Eräillä aloilla näistä on päästy saavutuksiin, jotka ovat tehneet VUV:n nimen tunnetuksi maamme rajojen ulkopuolellakin. Myös seuran naisvoimistelijat ovat niittäneet mainetta muualakin kuin vain kotipaikkakunnalla. Vuonna 1951 seuran naisjaosto muodostui kuitenkin itsenäiseksi seuraksi, joka Voikan Naisvoimistelijat-nimisenä liittyi SNLL:ään. Viisi vuotta aikaisemmin, nimittäin tammikuussa 1946, olivat seuran palloilijat perustaneet oman erikoisseuran, Pallo-Peikot. Nämä 'leikkaukset' tekivät kyllä kipeätä, mutta yhteistyö molempien elinvoimaisten seurojen kanssa on muodostunut varsin hedelmälliseksi. Nykyisin elää paini VUV:ssä jälleen nousukauttaan ja seuralle on useita edustuskelpoisia niskankvääntäjiä jopa maaottelujakin silmälläpitäen. Vuonna 1953 seura sai yhdessä Viestin kanssa järjestääkseen SM-kilpailut ja 40-vuotisjuhlapai-

niensa yhteydessä maaottelukatsastuksen kahdessa sarjassa.

40-vuotisjuhlaansa seura vietti sunnuntaina lokakuun 20 p:nä. Aamulla suorittivat johtokunnan jäsenet kunniakäynnin sankarihaudalla laskien sille seppeleen ja samoin myös edesmenneiden kunniajäsenten haudoilla sekä vanhalla että uudella hautausmaalla. Iltapäivällä pidettiin seuran juhlakokous, jossa hyväksyttiin ehdotus seuran kultaisten ja hopeisten ansiomerkkien jaosta. Varsinaisessa 40-vuotisjuhlassa Voikan Seuratalossa oli runsaasti arvokasta ohjelmaa. Juhlapuheen piti sos.pääll. Ake Launikari. Vapaan sanan aikana esitettiin seuralle mm. Suomen Painiliiton onnittelut ja ojennettiin sille liiton myöntämä hopeinen plaketti tunnustukseksi sen Suomen painin hyväksi suorittamasta työstä. Liiton hopeisen ansiomerkkin saivat Esko Eloranta ja Sakari Kossila sekä pronssisen ansiomerkkin Simo Kero ja Veikko Topo. SVUL:n Kymenlaakson piiriltä sai seura onnitteluksen ohella vastaanottaa piirin ständäarin ja seuran jäsenistä Woldi Gräsbeck sai kultaisen sekä Sakari Kossila, Esko Eloranta, Veikko Nurminen ja Nilo Kallio hopeisen ansiomerkkin. Onnittelut esitettiin lisäksi mm. Kymin Oy:n puolesta.

VUV:n johtokunta
40-vuotisjuhlakokouksessa.
Istumassa vas. lukien
Veikko Nurminen, Sakari Kossila,
Woldi Gräsbeck ja Mauri Palmu,
seisomassa Matti Jankeri,
Urho Markkanen, Simo Kero,
Veikko Topo ja Niilo Kallio.
Kuvasta puuttuvat Yrjö Brunila,
Pekka Kossila ja Kalle Nummelin

Eversti Aarne Kiira
juhlapuhetta pitämässä

Juankosken Kuohu 25-vuotias

Heinäkuun 16 pnä tuli kuluneeksi 25 vuotta Juankosken Kuohun perustamisesta. Mainittuna päivänä vuonna 1933 kokoontui Juantehtaan seuratalossa 60 henkeä käsittänyt joukko urheilun kannustamia henkilöitä ja tällöin perustettiin urheiluseura, joka sai nimekseen Juankosken Kuohu. Jo ensimmäisenä vuotena liittyi seuraan yli 100 jäsentä. Siitä alkaen on seuran toiminta jatkuvasti kehittynyt ja laajentunut. Nykyisin sen toimintaohjelmaan kuuluvat yleisurheilu, pesäpallo, hiihto, mäenlasku ja yhdistetty kilpailu sekä uusimpina urheilumuotoina luistelu ja lentopallo. Jäsenluku on viime vuosien aikana vaihdellut 320—350 välillä.

Perustamisensa 25-vuotisjuhlaa Juankosken Kuohu vietti lokakuun 26 päivänä. Aamulla kävi seuran lähetystö laskemassa seppeleen sankarihaudalle ja kukkalaitteet pitkäaikaisten toimihenkilöiden haudoille. Pääjuhla pidettiin samana iltana Juantehtaan seuratalossa. Juhla alkoi Juantehtaan torvisoittokunnan esittämällä Lippulaululla, jonka aikana valtakunnan ja seuran liput tuotiin saliin. Tervehdyspuheen piti seuran puheenjohtaja Ilmari Issukka, minkä jälkeen opettaja Toivo Korhonen esitti opettaja Eino Oksalan säestämänä yksinlaulua. Ylihoitaja Ella Leinosen lausuttua Uuno Kailaan runon "Pallokentällä" esitti varastonhoitaja Eero Lip-

ponen seuran 25-vuotishistoriikin. Seuranneen väliajan jälkeen piti SVUL:n Pohjois-Savon piirin puheenjohtaja, eversti Aarne Kiira juhlapuheen kosketellen siinä urheilun fyysillistä ja henkistä merkitystä sekä sen isänmaalle tekemiä palveluksia. Juankosken Mieskuoron ja seuran tanhujien esiinnyttyä seurasi ansiomerkkien jako. SVUL:n hopeisen ansiomerkkin sai mestari Lauri Lönnmark ja seuran ansiomerkkin Olli Kakkinen, Leena Horjander, Ferd Kortelainen sekä Hannes Laitinen. Vapaan sanan aikana esitettiin seuralle lukuisia onnitteluja. Loppusanat lausui ins. Kalle Paananen ja tilaisuus päättyi Savolaisen lauluun.

Näkymä 25-vuotisjuhlasta
tehtaan seuratalossa

Urheileva selluloosatehdas

Marraskuisena iltapäivänä oli Koskelaan kokoontunut joukko reippaita miehiä. Istuuduttiin kahvipöytään ja heti alkajaisiksi pidettiin juhlallinen seremonia, josta selvisi, millä asialla tässä oltiin. Kymin selluloosatehtaan joukkue oli voittanut — ”tapansa mukaan”, sanottiin myöhemmin pöytäkeskustelussa — Kymintehtaan osastojen välisen jalkapallosarjan, ja tehtaan teknillinen johtaja, insinööri P. Lindqvist halusi kiittää voittoa joukkuetta. Hän totesi, että voitto oli osoitus hyvästä harrastuksesta ja yhteispelistä sekä mainiosta joukkuehengestä. Hän ilmoitti lahjoittaneensa muistopokaalin, josta kilpaillaan Kymin selluloosatehtaan jalkapallojoukkueen pelaajien kesken. Pokaali on kiertopalkinto ja sen saa kunakin pelikautena haltuunsa se Kymin selluloosatehtaan jalkapallojoukkueen jäsen, joka on osoittautunut parhaaksi pelaajaksi. Valinnan suorittaa joukkue itse. Pokaalin saa omakseen se, joka on voittanut sen kolme kertaa. Insinööri Lindqvist toivoi po-

kaalin osaltaan ylläpitävän selluloosatehtaan reipasta urheiluhenkä ja ojensi pokaalin joukkueen parhaaksi valitulle keskustukimies Reino Väärälälle. Paavo Vesalainen puhui joukkueen puolesta kiittäen insinööri Lindqvistiä hänen osoittamastaan kannustavasta harrastuksesta tehtaan väen urheilutoimintaa kohtaan.

Kahvinjuonnin lomassa muisteltiin tehtaan urheiluhistorian tapahtumia. Joukkueen huoltaja Oiva Väärälä muisti vielä kuin eilisen päivän sarjaottelun kahden vuosikymmenen takaa. Silloin oli selluloosatehtaan jalkapallojoukkue ankarassa ottelussa voittanut korjauspajan. Entisajan ottelut olivat kuulemma rajumpia ja kovapotkuisempia kuin nykyisin. Vilahteli Urho Niemen ja monen muun selluloosan sitkeätekkoisen urheilijan nimi ja todettiin, että vaikka ollaankin ’myrkkytehtaan’ miehiä, niin kunto on säilynyt teräksisenä. Punottiin myös uusia suunnitelmia ja päätettiin laajentaa urheiluharrastusta muillekin aloille.

Urheilukauden päättäjaiset

pidettiin Kymintehtaalla 28. 10. ja Voikan tehtaalla 30. 10. Ensimmäisen kerran järjestettiin päättäjais-tilaisuudet kahdessa osassa siten, että aikuisilla ja nuorilla oli juh-lansa eri aikoina vaikkakin sama-na päivänä. Kymintehtaalla oli juh-lapaikkana seuratalo, Voikkaalla taas aikuisilla seuratalo ja nuorilla Yr-jönojan kerhotalo. Kaikissa tilai-suuksissa oli runsaasti aikaa vie-neen palkintojen ja hihamerkkien jaon lisäksi erilaista ohjelmaa sekä aikuisille kahvitarjoilu, kun taas nuorempaa juhlaväkeä kestittiin leivoksilla ja limonadilla.

Palkintoja jaettiin kolmesta har-rastuskilpailusta sekä kesämesta-ruuskilpailuista, osastojen välisistä jalkapallokilpailuista ja suunnistus-kilpailuista. Lisäksi jaettiin hopea-lusikka sellaisille harrastuskilpailuihin osaaottaneille, jotka kuluva vuoden aikana olivat saavuttaneet yhteensä viiteen arpaan oikeutta-van tuloksen, kuitenkin siten, että arpoja oli kertynyt vähintään kah-dessa harrastuskilpailussa. Hopea-lusikan sai Kymintehtaalla 115 ja Voikkaalla 83 harrastuskilpailuissa mukana ollutta. Muita palkintoja oli vieläkin enemmän, yksistään Kymintehtaalla kokonaista 202 kap-paletta, joten komeat olivat palkin-topöydät molemmilla tehtailla.

Harrastuskilpailujen hihamerkke-jä ”meni kaupaksi” kaikkiaan 352 kappaletta, joista Kymintehtaalla 223 ja Voikkaalla 129. Hihamerkeis-tä oli kullatulla leijonalla varustet-tuja Kymintehtaalla 19 ja Voik-kaalla 12. Voikkaalla oli jaettavana myös yksi 10-vuotisjuhlamerkki, jonka sai Paavo Vähänen karbidi-tehtaalta.

Ylhäällä: Ins. P. Lindqvist ojentaa pokaalin Reino Väärälälle

Urheilu oli tietysti puheenaihe kahvipöydän ääressä istuttaessa

KULTAMITALIMIES

Koneenhoitaja Arttur Nummelin Kymin paperitehtaalta sai Koskelassa 24. 11. järjestetyssä tilaisuudessa vastaanottaa yhtiön kultaisen ansiomerkin sen johdosta, että hän mainittuna päivänä tuli olleeksi 50 vuotta yhtiön palveluksessa. Merkin kiinnitti hänen rintapieleensä isännöitsijä Curt Cedercreutz. Tilaisuudessa olivat lisäksi läsnä insinöörit M. Wangel ja A. Lundin Kymin paperitehtaalta sekä sosiaalipäällikkö V. Salander.

Pitkäaikaisesti palvelleita

FABIAN FRIMAN

varastomiesten etumies Kymin keskusvarastolta tulee 13. 2. olleeksi 50 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 29. 3. 1892 Elimäellä ja tullut 17. 11. 1908 työhön Kuusankosken ulkotyöosastolle ollen ensin noin 7 vuotta hevosmiehenä ja sen jälkeen noin 5 vuotta lastaus- ja purkaustöissä. Kymin keskusvarastolle hän siirtyi 15. 6. 20 tavarun ulosantajaksi ja toimii nykyisin myös varastomiesten etumiehenä.

EMIL BECKLIN

laitosmies Kymin talousosastolta tulee 16. 2. olleeksi niin ikään 50 vuotta

yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 11. 6. 1892 Nastolassa ja oli vain 4-vuotias vanhempiensa muuttaessa Kuusankoskelle. Jo 14-vuotiaana hän tuli työhön Kuusaan asuinrakennusosastolle, mistä syyskuussa 1909 siirtyi Kymin rakennusosastolle. Oltuaan sen jälkeen parin vuoden ajan prässipokana ja rullamiehen apulaisena Kymin paperitehtaalla hän palasi huhtikuussa 1913 takaisin rakennusosastolle ja siirtyi sieltä maaliskuussa 1916 korjauspajalle. Laitosmiehenä talousosastolla hän on ollut 13. 7. 1956 lähtien.

UUNO VALTO

putkiseppä Kymin korjauspajalta tulee 6. 1. olleeksi 40 vuotta yhtiömme pal-

veluksessa. Hän on syntynyt 16. 10. 1901 Iitissä. Työskentelynsä yhtiössämme hän aloitti v. 1917 Kymin rakennusosastolla. Oltuaan sittemmin työssä eräillä muillakin osastoilla hän siirtyi v. 1921 nykyiseen toimeensa Kymin korjauspajalle.

ALINA EROLA

paperinlajittelija Kymin paperitehtaalta tulee 22. 12. olleeksi 40 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 17. 12. 1898 Iitissä ja tullut 20. 2. 1917 työhön Kuusaan paperitehtaan paperisaliin. Suurimman osan palvelusajastaan hän on kuitenkin työskennellyt Kymin paperitehtaalla.

Fabian Friman

Emil Becklin

Uuno Valto

Alina Erola

Hanna Hartikainen

Einar Raita

Viktor Kauppi

HANNA HARTIKAINEN

rullantekijä Kymin paperitehtaalta tulee 29. 1. olleeksi 40 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 1. 1. 1897 Nilsissä. 26. 4. 1915 hän tuli lajittelijaksi Kymin paperitehtaalte ja samalla osastolla hän onkin sitten koko tähänastisen palveluskautensa työskennellyt. Hän on ollut eri tehtävissä paperisälissa, mm. käärijänä, merkkajaana ja lajittelijana sekä vuodesta 1947 lähtien rullantekijänä.

EINAR RAITA

maalari Kymin rakennusosastolta tulee 4. 2. olleeksi 40 vuotta yhtiömme palveluksessa. Hän on syntynyt 6. 12. 1895 litissä ja tullut v. 1914 työhön Kuusaan rakennusosastolle. Muutamia lyhyitä katkoja lukuun ottamatta hän on työskennellyt yhtäjaksoisesti mm. Kymin selluloosatehtaalte ja Kymin ulkutyöosastolla. Nykyisessä toimessaan maalarina Kymin rakennusosastolla hän on ollut vuodesta 1925 lähtien.

VIKTOR KAUPPI

rahtitarkastaja Voikan konttorista tulee 10. 2. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt 27. 7. 1899 Valkealassa. Käytyään Kotkan kauppakoulun hän tuli 20. 5. 1917 kirjuriksi Voikan ulkutyöosastolle, mistä v. 1918 siirtyi Voikan varastoon. Suoritettuaan kauppaopiston kurssin hän tuli 20. 5. 21 uudelleen yhtiöön Voikan tehtaan varaston hoitajaksi. Rahtitarkastajana hän on ollut v:sta 1952 lähtien.

Merkipäiviä

KUUSANKOSKEN TEHTAAT

KALLE KUMPULAINEN

muurari Voikan rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 28. 12. Hän on syntynyt Pihtiputaalla ja tullut yhtiömme palvelukseen v. 1951 samalle osastolle, millä nykyisinkin työskentelee. Kumpulainen edustaa laajaa ammattimiessukua. Mm. eräällä rakennuksella Mikkelissä heitä oli 11 serkusta muurareina. Jo neljännessä polvessa hän harjoittaa ammattiaan. Hänen muurauskauhansa on heilunut sananmukaisesti 'aina Hangosta Petsamoon'. Hän on hoitanut alansa luottamustehtäviä useita vuosia.

MAUNO SALOMAA

kirvesmies Kymin asunto-osastolta täyttää 60 vuotta 3. 1. Hän on syntynyt litissä. Yhtiömme palvelukseen hän tuli marraskuussa 1925 Voikan selluloosatehtaalte työskennellen siellä 5 vuotta, minkä jälkeen erosi, mutta palasi 15. 1. 47 takaisin nykyiseen toimeensa.

TOIVO KORHONEN

sekatyöntekijä klooritehtaalte täyttää 60 vuotta 8. 1. Hän on syntynyt Kuusankoskissa, missä myös jo 13-vuotiaana aloitti ansiotyössä käynnin. Oltuaan sen jälkeen useissa eri työpaikoissa hän tuli yhtiömme palvelukseen v. 1928 Kuusankosken rakennusosastolle. Hän on työskennellyt myös ulkutyöosastolla ja Voikan korjauspajalla sekä Kymin ja Kuusaan selluloosatehtailte. Klooritehtaalte hän siirtyi v. 1936 haihdutusosastolle ja työskentelee nykyisin varastomiehenä.

LAURI LAHTINEN

esiviiavaaja Kymin paperitehtaalte täyttää 60 vuotta 14. 1. ja tulee 23. 1. olleeksi 40 vuotta yhtiön palveluksessa. Hän on syntynyt Jaalassa ja tullut 26. 5. 1913 työhön Kuusaan rakennusosastolle. Oltuaan sittemmin muutamia vuosia eräillä muilla työosastoilla hän siirtyi 29. 8. 24 Kymin paperitehtaalte arkkipakkariksi. Viivaajana hän on toiminut vuodesta 1938 lähtien ja nimettiin esiviiavaajaksi v. 1954. Lahtinen

on jo nuoresta pitäen ollut innokkaasti mukana monissa yhteisissä riennoissa, jotka ovat suuntautuneet yhteiskuntaelämän eri aloille. Erityisesti on mainittava hänen mukanaolonsa Kuusankosken kunnan ja myöhemmin kauppalaan hallintoelimiissä: yhtäjaksoisesti 24 vuotta valtuuston jäsenenä ja nykyisin sen puheenjohtajana sekä parikymmentä vuotta kunnallislautakunnan — nykyisen kauppalaanhallituksen — jäsenenä, josta ajasta monia vuosia myös puheenjohtajana ja varapuheenjohtajana. Hän on kuulunut lukuisiin kunnallisiin lauta- ja johtokuntiin, mm. Kuusankosken kansakoulun johtokuntaan yhtäjaksoisesti 30 vuotta, toiminut valtiollisten ja kunnallisten vaalien vaalilautakuntien puheenjohtajana ja ollut erilaisissa edustustehtävissä. Seurakuntaelämässäkin hän on ollut mukana kuuluen jäsenenä Kuusankosken seurakunnan kirkkovaltuustoon. Myös työväen järjestötoiminnassa hänet on nähty näkyvillä paikoilla. Jo yli 40 vuotta sitten hän liittyi Kuusankosken sos.dem. työläisnuorisosaastoon ja myöhemmin

Kalle Kumpulainen

Toivo Korhonen

Lauri Lahtinen

Lauri Aalto

Kuusankosken työväenyhdistykseen, jonka puheenjohtaja hän nykyisin on. Kuusankosken paperityöntekijäin ammattiosastoon hän liittyi v. 1923 ja on hoitanut osaston puheenjohtajan ja rahastonhoitajan tehtäviä. Kuusankosken Säästöpankin isännistöön hän on kuulunut pankin perustamisesta alkaen ja toimii nykyisin sen isännistön puheenjohtajana. Myös Kuusankosken Osuusliikkeen edustajistoon hän kuuluu jäsenenä. Aikoinaan hän kuului Kuusankosken Puhdin johtokuntaan hoitaen mm. rahastonhoitajan tehtäviä. Nuoremalla iällään hän harrasti erityisesti musiikkia ja kuului n. 25 vuotta torvisoittokuntaan.

LAURI AALTO

kivityömiestä Voikan rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 21. 1. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palveluksessa hän on ollut Kymin ja Voikan rakennusosastoilla yhteensä noin 32 vuotta. Aalto oli aikoinaan kunnanvaltuuston jäsenenä 12 vuotta ja kuului taksoitus-, tutkija-, rakennus- sekä työasiain lautakuntaan. Mäkikansakoulun johtokunnan puheenjohtajana ja taloudenhoitajana hän oli useita vuosia. Hän toimi 27 vuotta Kuusankosken rakennustyöntekijäin ammattiosaston puheenjohtajana ja kutsuttiin v. 1947 osaston kunniapuheenjohtajaksi. Muullakin tavoin hän on ollut ammattiyhdistysliikkeessä mukana, mm. edustanut osastoon rakennustyöntekijäin liiton sekä SAK:n edustajakouksissa ja kuulunut SAK:n liittovaltuustoon. Kuusankosken työväenyhdistyksessä hän on hoitanut sekä puheenjohtajan että sihteerin tehtäviä. Hän on myös kuulunut Kuusankosken Osuusliikkeen edustajistoon. Rakennustyöntekijäin liiton edustajana hän on tehnyt kolme ulkomaanmatkaa, nimittäin v. 1950 Puolaan, 1954 Saksaan ja 1956 Neuvostoliittoon.

PEKKA LESKINEN

viilaaja Kymin korjauspajalta täyttää 60 vuotta 22. 1. Hän on syntynyt Muuruvedellä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1920 viilaajaksi Kymin korjauspajalle, joten hän on koko tähänastisen, lähes 40 vuotta kestäneen palveluskautensa ollut saman työosaston kirjoissa. Leskinen osallistui aikoinaan jääkäriliikkeeseen saaden sotilaskoulutusta Saksassa Lockstedt'in leirillä. Hän on harrastanut kielten opiskelua työväenopistossa, jonka eri opintopiireihin hän on kuulunut opiston perustamisesta alkaen.

KAARLO TAIMINEN

puiden mättäjä Kymin puuhiomosta täyttää 60 vuotta 1. 2. Hän on syntynyt Lappträskissä. Yhtiön palvelukseen hän tuli 1. 11. 1922 Eerolan kartanoon maanviljelystöihin ja työskenteli sittemmin Kymin rakennusosastolla, mistä v. 1926 siirtyi Kymin puuhio-moon. Oltuaan välillä Kuusaan voimalaitostyömaalla ja Kymin paperitehtaalla hän tuli v. 1946 takaisin Kymin puuhiomolle. Taiminen kuuluu niihin omakotirakentajiin, jotka ensimmäisinä muuttivat asumaan Kymenrannan omakotialueelle.

EVERT JOKIMIES

apumies Kymin rakennusosastolta täyttää 60 vuotta 3. 2. Hän on syntynyt Valkealassa. Yhtiön palvelukseen hän tuli ensimmäisen kerran v. 1916 työskennellen useilla eri osastoilla. Vuodesta 1941 lähtien hän on ollut yhtäjaksoisesti työssä, mm. Voikan rakennusosastolla ja Voikan paperitehtaalla, mistä siirtyi nykyiseen toimeensa.

EEVA SILJANDER

valkopesulan silittäjä Kymin talousosastolta täyttää 50 vuotta 25. 12. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut

yhtiön palvelukseen 25. 9. 1928 Kymin selluloosatehtaalle. Työskennellyään sittemmin Kuusaan puuhiomossa ja Kymin paperitehtaalla hän siirtyi 13. 11. 44 silittäjäksi kemialliseen pesulaitokseen. Tämän laitoksen muututtua yksinomaan valkopesulaksi hän jäi hoitamaan entistä tehtäväänsä.

EERO HOLMBERG

maalari Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 26. 12. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1922. Yhtäjaksoisesti hän on työskennellyt vuodesta 1939 lähtien, mm. Voikan rakennusosastolla ja Kymin selluloosatehtaalla sekä vuodesta 1943 Kymin rakennusosastolla.

VIENO RYÖPÄS

leikkauskoneen apunainen Kymin paperitehtaalla täyttää 50 vuotta 26. 12. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen 1. 9. 1954 Kymin ulkotyöosastolle, mistä 12. 10. 54 siirtyi Kymin paperitehtaalle hylsänleikkaajaksi. Nykyisessä toimeensa hän on ollut 12. 9. 55 lähtien.

OIVA HASU

mylläri Voikan talousosastolta täyttää 50 vuotta 27. 12. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1926 Voikan rakennusosastolle. Oltuaan välillä poissa yhtiöstä hän tuli v. 1934 takaisin samalle osastolle, mistä sitten välittömästi siirtyi autonkuljettajaksi talousosastolle. Myllärinä hän on ollut vuodesta 1948 lähtien. Hasu oli aikaisemmin innokas painimies ja nykyisin hän on uskollisesti mukana yhtiön harrastuskilpailuissa.

PAAVO LAAKSO

paperinlastaaja Voikan paperitehtaalla täyttää 50 vuotta 28. 12. Hän on syntynyt Iitissä ja tullut yhtiön palvelukseen 4. 6. 1923 Voikan ulkotyöosastol-

Kaarlo Taiminen

Eero Holmberg

Oiva Hasu

Waldemar Ekelund

le. Oltuaan sittemmin työssä eräillä muilla osastoilla hän siirtyi 1. 7. 1935 nykyiseen toimeensa.

VILJO SIMOLA

veturinkuljettaja Voikan raitiotieosastolta täyttää 50 vuotta 2. 1. Hän on syntynyt Luumäellä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1936 samaan toimeen, missä nykyisinkin on.

WALDEMAR EKELUND

insinööri, Haukkasuon käyttöpäällikkö täyttää 50 vuotta 3. 1. Hän on syntynyt Bakussa Kaukaasiassa. Perheen muutettua v. 1919 Suomeen hän aloitti koulunkäyntinsä Loviisassa ja jatkoi sitä ruotsalaisessa normaalilyseossa Helsingissä, minkä jälkeen hän harjoitteli neljän vuoden ajan konepajoissa ja merillä. Valmistuttuaan v. 1936 insinööriksi Tekniska Läroverket'issä Helsingissä hän työskenteli vuosina 1936—38 Metallikutomo Oy:ssä sekä vuosina 1938—42 Esso Oy:ssä. Tämän jälkeen hän oli Polttoturvetoimikunnan palveluksessa, josta siirtyi 1. 5. 1942 Haukkasuon polttoturvetoimintaan käyttöpäälliköksi. Polttoturvetoiminnasta onkin tullut hänen erikoisalansa. Hänen aikanaan Haukkasuon konekanta on suuresti lisätty ja työ- sekä kuljetusmenetelmiä rationalisoitu ja parannettu. Omia kokemuksiaan hän on täydentänyt seuraamalla tarkoin turvetoimisuuden kehitystä kotimaassa ja ulkomailla. Hän onkin tehnyt useita opintomatkoja, jotka ovat suuntautuneet Ruotsiin, Tanskaan ja kauas Neuvostoliittoon. Ins. Ekelundille on tunnusomaista hyvän järjestyksen ylläpitäminen työpajoilla, ja esimerkiksi tavalla hän on pitänyt huolta myös Haukkasuon asutusalueiden viihtyisyydestä ja kaunistamisesta. Rehdiällä, valoisalla ja huumorintajuisella luonteellaan hän on saavuttanut paljon ystäviä ja nauttii alaisensa jakamatonta arvostusta.

PAULI GAMMELIN

puiden jakaja Voikan puuhiomon kuorimosta täyttää 50 vuotta 7. 1. Hän on syntynyt litissä ja tullut yhtiön palvelukseen 12. 1. 1924 Voikan ulkotyöosastolle. Oltuaan sittemmin työssä useilla eri osastoilla hän siirtyi v. 1938 Voikan puuhiomolle.

HEIKKI ROIVAS

massankäsittelyosaston etumies Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 10. 1. Hän on syntynyt Kiihtelysvaarassa. Oltuaan ensin jalkineleikkeenharjoittajana Mikkeliä hän tuli 28. 4. 1952 yhtiömme palvelukseen jälkivuolijaksi Kymin selluloosatehtaalle, mistä 16. 6. 52 siirtyi Kymin paperitehtaalle työskennellen ensin I:nä pulpperimiehenä ja 1. 11. 55 lähtien massankäsittelyosaston etumiehenä. Mikkeliä ollessaan hän kuului Työväen mieskuoroon.

EINO KEMPPAINEN

nosturinhoitaja Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 11. 1. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen ensimmäisen kerran 25. 7. 1929 Kymin ulkotyöosastolle, mutta erosi jo noin kuukauden kuluttua. Vuonna 1938 hän palasi takaisin yhtiöön, sillä kertaa Kymin selluloosatehtaalle. Oltuaan sittemmin muutamia vuosia Keltin ja Kuusaan voimalaitosten rakennustöissä hän tuli v. 1945 uudelleen Kymin selluloosatehtaalle.

VÄINÖ PESSÄ

jälkivuolija Voikan selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 19. 1. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1937 Voikan ulkotyöosastolle, mistä v. 1946 siirtyi Voikan selluloosatehtaalle.

GUNNAR VILENIUS

koneenhoitaja Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 22. 1. Hän on syn-

tynyt litissä ja tullut yhtiön palvelukseen 13. 6. 1925 prässipojaksi Kymin paperitehtaalle. Työskenneltään sittemmin rullamiehenä ja silinterimiehenä hänet nimitettiin 1. 11. 37 koneenhoitajaksi. Vilenius on ollut jäsenenä Sotainvalidien Veljesliiton Kuusankosken alaosaston johtokunnassa.

SAIMA KOPONEN

siivooja Voikan korjauspajalta täyttää 50 vuotta 22. 1. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen 18. 4. 1928 Voikan ulkotyöosastolle. Työskenneltään sittemmin selluloosatehtaalla hän siirtyi v. 1953 nykyiseen toimeensa valimon siivoojaksi.

EINO RÄIKKÖNEN

satulaseppä Kymin talousosastolta täyttää 50 vuotta 24. 1. Hän on syntynyt Kirvussa ja tullut yhtiön palvelukseen 16. 3. 1938 Keltin voimalaitostyömaalle. Nykyiseen toimeensa satulasepänverstaalle hän tuli puolustusvoimista vapauduttuaan 27. 5. 45.

KARIN JOKIRANTA

leikkauskoneen apunainen Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 26. 1. Hän on syntynyt Anjalassa ja tullut yhtiön palvelukseen 4. 2. 1942 tilapäistöihin Kymin ulkotyöosastolle, mistä 17. 10. 43 siirtyi klooritehtaalle. Mentään 30. 12. 44 naimisiin hän erosi, mutta palasi 25. 4. 45 takaisin purkajaksi ulkotyöosastolle. Työskenneltään sittemmin klooritehtaalla pariinkin otteeseen sekä Kymin rakennusosastolla hän siirtyi 16. 11. 48 Kymin paperitehtaalle täyteaineiden käsittelijäksi. Nykyiseen toimeensa hän tuli 6. 2. 50.

VÄINÖ JUSLIN

rullapakkari Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 29. 1. Hän on syntynyt Viipurin maalaiskunnassa. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 15. 6.

Pauli Gammelín

Heikki Roivas

Gunnar Vilenius

Eino Räikkönen

1927 lastaajaksi Kuusaan sahalle, mistä 31. 3. 28 siirtyi Kymin paperitehtaalle rotatiokoneen apumieheksi. Sotaaikana, jolloin koneet olivat osaksi pysähdyksissä, hän oli työssä metsäosastolla ja Kuusaan voimalaitosrakennuksella. Kymin paperitehtaalle hän palasi takaisin 10. 12. 44 rotatiokoneen apumieheksi ja nykyisessä toimessaan rullapakkarina hän on ollut 1. 1. 51 lähtien. Juslin on kuullut työväenopiston kuoroon ja nuorempana Valkealan Roimaan harrastaen voimistelua. Hän on Voikan seudun reservialiupseerikerhon perustajajäsen.

HUUGO PESU

koneenhoitaja Kymin paperitehtaalta täyttää 50 vuotta 30. 1. Hän on syntynyt Luumäellä ja tullut yhtiön palvelukseen 17. 1. 1926 Kymin paperitehtaalle pärssiopijaksi. 1. 1. 41—6. 10. 44 välisenä aikana koneitten osaksi seisoessa paperitehtaalla hän työskenteli Kuusaan voimalaitosrakennuksella. Palattuaan paperitehtaalle hän toimi rullamiehenä sekä silinterimiehenä ja nimitettiin 17. 1. 55 koneenhoitajaksi.

KAARLO KALLIO

varamies Kymin selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 2. 2. Hän on syntynyt

litissä ja tullut yhtiömme palvelukseen 15. 10. 1927 Kuusaan selluloosatehtaalle. Oltuaan sittemmin työssä eräillä muilla osastoilla hän siirtyi 17. 8. 47 Kymin selluloosatehtaalle.

TORSTEN EROLIN

maalari Kymin rakennusosastolta täyttää 50 vuotta 7. 2. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1924. Oltuaan välillä poissa hän palasi v. 1947 takaisin ja on siitä lähtien ollut nykyisessä toimessaan.

JOEL KOKKILA

piirtäjä Kymin teknilliseltä osastolta täyttää 50 vuotta 13. 2. Hän on syntynyt Korttesjärvellä. Oltuaan vuosina 1927—31 voimalaitos- ja kaivostöissä Kanadassa hän kävi Vaasan teknillisen koulun suorittaen tekniikan tutkinnon v. 1934. Sen jälkeen hän työskenteli Tampellassa, Valmet Oy:n lentokone-tehtaalla ja A. Ahlström Oy:n Warkauden konepajalla sekä Lahden kotiteollisuuskoulun johtajana ja opettajana Porin kaupungin ammattikoulussa. Yhtiömme palvelukseen hän tuli v. 1946 piirustuksen ja aineopin opettajaksi poikain ammattikouluun ja nykyisessä toimessaan hän on ollut vuodesta 1950 lähtien.

UUNO HAMARI

kiisu- ja happomies Voikan selluloosatehtaalta täyttää 50 vuotta 21. 2. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1925 Voikan korjauspajalle. Oltuaan v. 1927 muuttaman kuukauden Voikan ulkotoyosastolla hän siirtyi Voikan selluloosatehtaalle. Vuodesta 1931 lähtien hän on työskennellyt siellä yhtäjaksoisesti eri tehtävissä, mm. sihtimiehenä ja voiteilijana, ja nykyisin hän toimii kiisu- ja happomiehenä. Hamari kuuluu kirkkovaikkuustoon ja seurakunnan teollisuustoimikuntaan sekä Kuusankosken yhteiskoulun vanhempien neuvostoon. Lisäksi hän on kuullut valtiollisten ja kunnallisten vaalien vaalilautakuntiin. Paperityöntekijäin ammattiosaston johtokunnassa hän on ollut jäsenenä toistakymmentä vuotta.

HÖGFORSIN TEHDAS

AUGUST TUOMELA

ratatyömies Hyvinkäältä täytti 60 vuotta 19. 12. Hän on syntynyt Haapajärvellä ja tullut Hyvinkään—Karkkilan rautatien palvelukseen 1. 11. 42 asemamieheksi Hyvinkään asemalle.

Väinö Juslin

Hugo Pesu

Kaarlo Kallio

Joel Kokkila

Uno Hamari

August Tuomela

Einar Hietaketo

Edit Styrman

Vuodesta 1949 lähtien hän on ollut ratatyömiehenä Hyvinkään ratavartija-osuudella.

EINAR HIETAKETO

varastonhoitaja korjaamosta täyttää 60 vuotta 30. 12. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1915 massatehtaalle. Oltuaan sittemmin rautatiellä ja uittotöissä hän siirtyi v. 1930 valimoon. Nykyisessä toimessaan valimon korjaamon varastonhoitajana hän on ollut vuodesta 1955 lähtien.

FRANS ÖVERSTRÖM

pakkaaja lähettämöstä täyttää 60 vuotta 3. 1. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1922 maalausosastolle, mistä v. 1928 siirtyi metsäosaston töihin ja sieltä 13. 7. 31 lastaajaksi tehtaalle. Nykyisin hän toimii lähtevän tavarankakkaajana.

EDIT STYRMAN

siivooja valimon laboratoriorista täyttää 60 vuotta 23. 1. Hän on syntynyt Keiteleellä ja tullut yhtiön palvelukseen 1. 5. 1942 Vanjärvelle. Vuonna 1946 hän siirtyi Karkin tilalle ja sieltä v. 1953 valimoon.

OTTO LUOTO

valaja valimosta täyttää 60 vuotta 10. 2. Hän on syntynyt Tammelassa ja tullut yhtiön palvelukseen 11. 6. 1935 valimoon.

TOIVO SUORANTA

siirtokuormaaaja Hyvinkäältä täytti 50 vuotta 18. 12. Hän on syntynyt Hyvinkäällä ja tullut Hyvinkään—Karkkilan rautatien palvelukseen 1. 1. 1927 valutavaran siirtokuormaaajaksi. Oltuaan välillä vuosina 1928—34 asemamiehenä Hyvinkäällä hän siirtyi takaisin entiseen toimeensa. Suoranta on kuullut Hyvinkään rautatieläisten mieskuoroon ja ollut mukana palokuntatyössä.

VILLE LEHTONEN

hitsaaja konepajalta täyttää 50 vuotta 19. 1. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1923 puhdistamoon, mistä kuitenkin v. 1945 lähti muualle työhön. 31. 8. 53 hän tuli uudelleen tehtaaseen palvelukseen konepajalle hitsaamaan työkennellen kattilaliitteiden hitsaajana.

SULO VIKBERG

rakennusvaraston hoitaja täyttää 50 vuotta 29. 1. Hän on syntynyt U.I. Pyhäjärvellä. Yhtiön palvelukseen hän

tuli 6. 4. 1936 valimoon, mistä 2. 1. 47 siirtyi rakennusosastolle toimien siellä työnjohtajana, kunnes 2. 5. 58 nimitettiin rakennusvaraston hoitajaksi.

HALLAN TEHTAAT

EEMELI SALONIEMI

levyseppä täyttää 60 vuotta 13. 1. Hän on syntynyt Ruovedellä. Yhtiön palvelukseen hän tuli v. 1930 ja muutamia lyhyitä poissaoloja lukuun ottamatta työskenteli vuoroin sahalla, lautatarhalla ja rakennusosastolla, kunnes v. 1947 siirtyi korjauspajalle levysepäksi.

NIILLO FALCK

kirvesmies täyttää 60 vuotta 18. 2. Hän on syntynyt Jaalassa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1928 sekatyömieheksi selluloosatehtaalle, missä työskenteli vuoteen 1935. Nykyisessä toimensaan kirvesmiehenä rakennusosastolla hän on ollut v:sta 1943 lähtien.

KUSTAA VANHALA

sekatyömiehes täyttää 60 vuotta 19. 2. Hän on syntynyt Hailuodossa ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1923 sahalle sahuriksi. Oltuaan välillä muutamia

Otto Luoto

Toivo Suoranta

Ville Lehtonen

Eemeli Saloniemi

Niilo Falck

Kustaa Vanhala

Oiva Jungell

Veikko Hartikainen

vuosia poissa hän palasi v. 1934 takaisin ja on siitä lähtien työskennellyt enimmäkseen sahalla ja jonkin verran lautatarhalla. Kuluvaan vuoden marraskuussa hän siirtyi rakennusosastolle.

RAUHA TURKKILA

seuratalon vahtimestari täyttää 60 vuotta 22. 2. Hän on syntynyt Lappeella ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1927 lautatarhalle kausitöihin. Vuodesta 1941 hän on työskennellyt jatkuvasti, ensin lautatarhalla ja v:sta 1951 lähtien seuratalon vahtimestarina.

OIVA JUNGELL

tukkityönjohtaja täyttää 50 vuotta 7. 2. Hän on syntynyt Kuusankoskella ja tullut yhtiön palvelukseen v. 1925 sahalle. Työskenneltään välillä nelisen vuotta Kymintehtaalla hän palasi v. 1934 takaisin Hallaan tukkityömieheksi tukkiosastolle. Työnjohtajaksi hänet nimitettiin v. 1956.

JUANTEHDAS

VEIKKO HARTIKAINEN

laivanpäälikkö täyttää 50 vuotta 21. 1. Hän on syntynyt Juankoskella. Tehtaan

palvelukseen hän tuli 26. 6. 1923 ja on siitä alkaen ollut kesäisin laivoissa, ensin ajomiehenä ja vuodesta 1935 päälikköinä. Talvet Hartikainen on ollut työssä muilla tehdasosastoilla. Hän on kuulunut kunnanhallitukseen vuodesta 1957 alkaen ja ollut kunnanhallituksen edustajana kansakoulun johtokunnassa sekä aikaisemmin sosiaalilautakunnassa. Tuotantokomiteaan hän on kuulunut työntekijöiden edustajana vuodesta 1953 lähtien ja on ollut osastonsa edustajana turvallisuustoimikunnassa. Hän on saanut yhtiön 25-vuotisansiomerkin.

JALMARI PARVIAINEN

kartonkikoneenhoitaja täyttää 50 vuotta 17. 2. Hän on syntynyt Nilsiässä ja tullut tehtaan palvelukseen 7. 6. 1922 ulkotoimistoon. Vuodesta 1930 alkaen hän on työskennellyt kartonkitehtaassa ensin silinterimiehenä ja sen jälkeen kartonkikoneenhoitajana yli 20 vuotta. Parviainen kuuluu työntekijäin edustajana tuotantokomiteaan ja on aikaisempaan toimikautenaan toiminut komitean varapuheenjohtajana sekä sihteerinä. Hän on saanut Keskuskaupakamarin ansiomerkin 20 vuoden palveluksesta sekä yhtiön 25-vuotisansiomerkin.

METSÄOSASTO

MARIA PÖLLÄ

talonmies, leskirouva täyttää 60 vuotta 21. 12. Heinolassa. Hän joutui talvisodan jaloista siirtymään Terijoelta Heinolan maalaiskuntaan, missä palveli useita vuosia maalaistalossa. 1. 6. 1947 hän tuli yhtiöme palvelukseen Päijänteen hoitoalueen metsänhoitajan asunnon, hoitoaluekonttorin ja piiriesimiehen asunnon talonmieheksi. Miellyttävällä esiintymisellään ja tunnollisella työllään hän on saavuttanut kaikkien suosion.

LAURI SANDSTRÖM

kirjanpitäjä täyttää 60 vuotta 23. 12. Kuusankoskella. Hän on syntynyt Helsingissä, missä myös kävi keskikoulun. Ennen Kymintehtaalle tuloaan hän työskenteli konttoriapulaisena Russian—American India Rubber Co: "Treugolnikin" Helsingin haaraliikkeessä 1. 6. 1916—1. 4. 1918 ja asevelvollisuutensa suorittuaan apulaiskirjanpitäjänä A. Ahlström Osakeyhtiön Warkauden tehtaalla 6. 9. 20—29. 11. 22 sekä kirjanpitäjänä Nokia Aktiebolag'issa 1. 12. 22—19. 12. 27. Yhtiöme palvelukseen hän tuli 20. 12. 27 ja on

Jalmari Parviainen

Maria Pöllä

Lauri Sandström

Toivo Närhi

Taavetti Marttinen

Heikki Ahonen

Veikko Mertanen

siitä lähtien työskennellyt kirjanpitäjänä metsäosastolla Kymintehtaalla. Hän oli aikoinaan tunnettu aktiiviurheilija harrastaen erityisesti jalka- ja jääpalloa sekä luistelua. Myöhemmin hän on osallistunut urheilun järjestötoimintaan toimien mm. SPL:n Kymenlaakson piirin puheenjohtajana sekä Kuusankosken Urheiluseuran aktiivisena toimihenkilönä. Hänen erikoisharrastuksiaan ovat lisäksi keilailu ja kalastus. Yhtiön 25-vuotisansiomerkkin hän sai v. 1953.

TOIVO NÄRHI

laivanpäällikkö täyttää 60 vuotta 28. 12. Joroisissa, missä hän on syntynyt. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 15. 4. 1914 hinaaja-aluksen kansimieheksi ja nimitettiin v. 1919 perämieheksi sekä v. 1934 aluksen päälliköksi. Hän on vuosien mittaan työskennellyt melkein kaikissa yhtiömme Saimaalla liikennöivissä aluksissa. Talvisin hän on ollut mitta- ja jakomiehenä metsätyömailla. Rehellisenä ja oikeudenmukaisena miehenä hän on saavuttanut sekä esimiestensä että alaisensa luottamuksen. Hän on saanut yhtiömme 25-vuotisansiomerkkin.

TAAVETTI MARTTINEN

sähkö- ja moottoriasentaja metsäosaston korjauspajalla Saksalassa täyttää 60 vuotta 31. 12. Hän on syntynyt Mikkelin maalaiskunnassa. Ennen yhtiömme palvelukseen tuloaan hän työskenteli mm. Valkealan kartanossa höyrykoneen hoitajana, noin 5 vuotta ammattimaisena kuorma-autonkuljettajana sekä v:sta 1932 Mikkelin Vesi- ja Lämpöjohtoliikkeessä asentajana 1. 10. 50 saakka, jolloin tuli nykyiseen työmeensä Saksalaan. Marttinen on useita vuosia osallistunut sekä kunnalliseen että järjestötoimintaan kuuluen nykyisin mm. Mikkelin kaupungin sosiaalilautakuntaan sekä sosiaalilautakunnan

yleiseen ja huolto-osastoon ja toimien kunnalliskodin johtokunnan puheenjohtajana. Hän on myös Mikkelin metallityöväen ammattiosaston puheenjohtaja.

EINO KINNUNEN

metsätyömiehes täytti 50 vuotta 27. 11. Sälkäneen Viitaniemessä. Hän on syntynyt Kaavilla. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 15. 12. 1927 ja on ollut erilaisissa uutto-, metsänhoito- ja metsätyöissä suorittaen tehtävänsä ahkerasti ja tunnollisesti. Hän on saanut yhtiön 25-vuotisansiomerkkin.

HEIKKI AHONEN

työnjohtaja täyttää 50 vuotta 18. 1. Hartolassa. Muutettuaan syntymäpitäjästään Korpilahdelta Hartolaan hän tuli 1. 7. 1934 yhtiömme palvelukseen metsäosaston Päijänteen hoitoalueen Hartolan piiriin, missä edelleenkin työskentelee vanhempana työnjohtajana. Joustavuutensa ja valppautensa ansiosta hän on saavuttanut niin alaistensa kuin esimiestensäkin luottamuksen. Hänen vapaa-aikojen harrastuksensa ovat läheltä sivunneet ammattiasioita ja niistä mainittakoon aikaisemmilta vuosilta osallistuminen metsätaito- ym. kilpailuihin.

VEIKKO MERTANEN

piirityönjohtaja täyttää 50 vuotta 25. 1. Tervossa. Hän valmistui metsäteknikoksi Rovaniemen metsäkoulussa v. 1935. Sen jälkeen hän oli Pohjois-Karjalan metsänhoitolautakunnan ja Kiihtelysvaaran metsänhoitoyhdistyksen palveluksessa vuoteen 1937, jolloin siirtyi metsähallinnon Koitereen hoitoalueen metsätyönjohtajaksi ollen tässä toimessa vuoteen 1945. Yhtiömme palvelukseen hän tuli 1. 7. 45 piirityönjohtajaksi Savon hoitoalueen Keiteleen piiriin, mistä 1. 1. 47 siirtyi saman

hoitoalueen Tervon piiriin ollen siellä edelleenkin. Yhtiössämme hän on joutunut työskentelemään niin omien kuin ostometsienkin parissa. Kaikelle hänen toiminnalleen on leimaa antavana aina ollut ahkeruus, tinkimätön velvollisuudentunto sekä oikeudenmukaisuus kaikkia kohtaan. Mertanen kuuluu Tervon työllisyyslautakuntaan ollen nykyisin sen puheenjohtaja. Hän on myös kirkkoneuvoston ja kansakoulun johtokunnan jäsen ja kuului aikaisemmin useita vuosia raittiuslautakuntaan.

Manan majoille

Marraskuun 12. p:nä kuoli työpaikallaan Voikan höyryosastolla laitospäälliksenä Valter Ström 44 vuoden ikäisenä. Ollessaan mainittuna päivänä klo 11 aloittamassa ruokailuaan hän sai sydänkohtauksen, joka aiheutti kuoleman.

Ström oli syntynyt 12. 10. 1914 Valkealassa ja tullut yhtiömme palvelukseen 5. 7. 1929. Hän työskenteli eri osastoilla, viimeksi 16. 8. 48 lähtien laitospäälliksenä höyryosastolla. Vuosina 1954—55 hän toimi osastonsa luottamusmiehenä.

Poismennetty jäivät lähinnä suremaan puoliso ja kolme lasta.

Toimituksen tuolilta

Mitä enemmän jostakin asiasta toivotetaan, sitä enemmän se pyrkii vesittymään. Joulukin on joutunut tuollaiseen hullunmyllyyn ja pahasti on tämä rauhan, ilon ja valon juhla siinä menossa rapistunut. Arvovaltaisesta joulupukistakin on tullut pelle, joka rehvakkaan markkinamiehen tavoin aloittaa touhulunsa turuilla ja kaduilla jo monta viikkoa ennen joulua. Kamppeet ovat kyllä paremmat kuin ennen, parta tuuhea ja hyvin hoidettu, mutta salaperäisyys ja arvonanto on mennyt. Entiseen aikaan pukki nähtiin ensimmäisen kerran tunnelmallisessa aamuhämärässä koulun joulujuhlassa ja toistamiseen sitten jouluaattona, kun kuusen kynttilät oli sytytetty.

Nykyisin aletaan suunnitella joulurynnistystä jo juhannuksesta lähtien. Muutkin kuin joulukertomusten sepittäjät. Heidän kohtalonaan on aina ollut viettää tunnelmallinen joulu kesähelteellä. Ja heillehän se kyllä onnistuu, kun ovat saaneet syntymälahjanaan kukkurakaupalla mielikuvitusta. Mutta eipä tunnu puuttuvan kekseliäisyyttä muiltakaan joulun valmistelijoilta. Ovat ottaneet käyttöönsä kaikki nykyaikaisen mainostuksen aseet, tekniikan saavutukset ja ampuu jyristävät joulun tuloa herkeämättä ja suoralla suuntauksella.

Ja tietäähän sen, kyllä sellaisilla vehkeillä ja sellaisella taidolla osutaan maaliin. Ihmiset juosta läähättävät kaupasta kauppaan, unohtavat kukkaronsa laihuuden ja kun sitten huomaavat, ettei siellä ole jäljellä enää muuta kuin se tuttu Matti, jatkavat vieläkin juoksemistaan virran mukana.

Toden totta ei jää joulun tulo meiltä huomaamatta, mutta samalla emme voi olla toteamatta, että kovin kaupalliseksi ja aineelliseksi on tämän vuosisadan joulu muuttunut. Ja niin siinä menossa käy, että moniviikkoisesta valmistautumisesta huolimatta joulu tuntuu sittenkin tulevan kuin yllättämällä, jos ajattelemme joululla sitä vanhaa joulua, jossa joulun varsinainen sanoma on keskeisellä sijalla. Siitä ei ole ennakolta kaiken muun joulurynnistuksen keskellä ennätetty hiiskua sanaakaan, ja niin se kohtaa meidät yhtä uutena ja yhtä vanhana kuin aina ennenkin, mikäli emme ole kokonaan turtuneet.

Ei ole sentään joulun oikea odotuskaan kokonaan sammunut. Kyllä se tulee vastaan adventtipyhän Hoosiannassa, koulujen joulujuhlissa ja sellaisissa pikkujouluissa, joissa tahdotaan omistaa muutama sana joulullekin. Meidän yhtiöläisperheemme keskuudessa se tulee aito-na ja antoisana esille eläkeläistemme joulujuhlissa. Eivät ne ole ohjelmiltaan sen kummempia kuin tavanomaiset joulujuhlat ylipäänsä, mutta joka tapauksessa itse joulu on ylimpänä vieraana noissa tilaisuuksissa. Sen tuovat tullessaan eläkeläiset itse. He eivät ole unoh-taneet oikeata joulua, heillä on yhä edelleen vastaanottavaista joulumieltä ja niin he nytkin pystyvät omalla läsnäolollaan rakentamaan joulujuhlan sen perinteellisessä mielessä.

On muuten merkillistä, kuinka ulkonaisesti vähäpätöiset seikat saattavat luoda tunnelmaa ja jakaa ihmisille runsaita anteja. Muistellaamme vain omia lapsuutemme jouluja, koulun joulujuhlaa ja pikku ohjelmanumeroamme kynttilöiden valossa, äidin ja isän salaperäisyyttä aattoiltana, kuusen kiinnittämistä jalkaan ja kuusen koristelua.

Tuollaiset joulumuistot eivät vuosikymmenienkään kuluessa ole menettäneet lämpöään.

Ja entä kun kuuntelemme Suomen kansan Taatan F. E. Sillanpään joulusaarnaa. Vähäpätöisiä olivat salotöllin tapahtumat joulun aluviikolla ja aattona nykyiseen joulutouhuun verrattuna. Siihen kuului muutamien perinteellisten jouluruokien valmistaminen, tuvan siivoaminen, saunan lämmittäminen ja muita aivan tavallisia askareita. Mutta minkä tunnelman ne virit-tivätkään, mikä tuoksu tulikaan jouluruoista ja raikkaus luututusta tuvan lattiasta, mikä makeus saunan löylystä. Nuo arkiset asiat kohosivat ylimaallisen ihaniksi ja tölviä ympäröivä metsä aattoillan hämärtyessä sai lumoavan hohteen. Ei puuttunut siitä töllistä joulutunnelmaa. Siitä on jakaa vielä tänä päivänä muillekin, monin verroin yltäkyläisemmän ajan ihmisille.

*

Joulua seuraa sitten uskollisesti Uusi Vuosi. Lapseksi sekin taval-lisesti kuvitellaan, pullea- ja puna-poskiseksi, kirkassilmäiseksi ja hyvien toivomusten sekä aikomusten saattelemaksi. Mutta eipä tiedä lapsiparka, millaiseen maailmaan syntyy. Kun on täällä vuoden ihmisten riepotelavana, niin jopa on vanhaksi äijäksi väentynyt, eikä muuta toivo kuin pääsisi pois. Ja niin me sitten hänet helpotuksesta huokaisten kuoppaamme ja rien-nämme ottamaan seuraavaa vuotta vastaan. Sellaista se tahtoo olla elämän meno, vain vuosi kerrallaan. Ja kun sekin tuntuu liian pitkältä, niin sitten vaikka päivä kerrallaan. Kyllä me senkin konstin osaamme.

Hyvät lukijamme! Oikeata joulutunnelmaa toivottaen ja runsaasti voimia ja hyvää tuulta uuden vuoden taipaleelle lähettäessä.

T u o m o

